

วารสาร ส่งเสริม การเกษตร

ปีที่ 55 ■ ฉบับที่ 305 ■ กรกฎาคม-สิงหาคม 2565

ISSN : 1685-8050

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗๐ พรรษา
วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕

วันศุกร์ ที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
ณ เทศบาลตำบลอุปราชบุรี
อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ในพระราชานุเคราะห์ ฯ

โครงการที่ให้บริการและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร
แก่เกษตรกรในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

6 เกษตร Focus

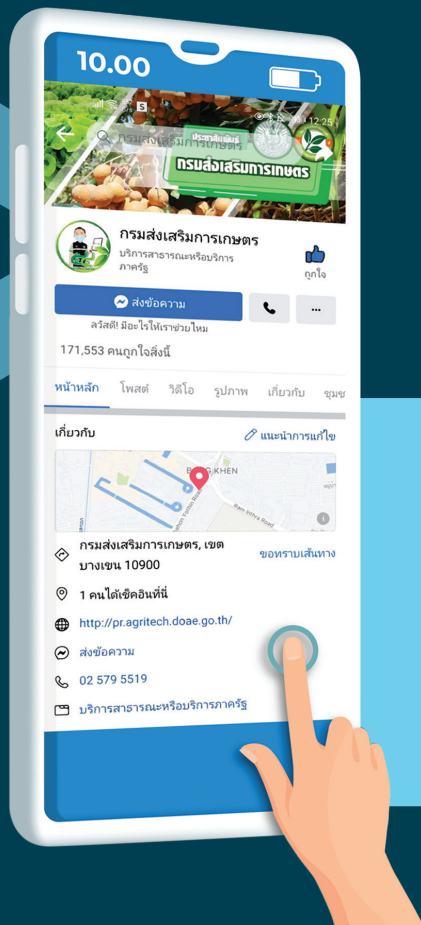
เชื้อจุลินทรีย์ (ชีวภัณฑ์)
ตัวช่วยเกษตรกร
ในการควบคุมศัตรูพืช

11 ที่นั้กรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตรมุ่งพัฒนา
ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร
เพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นที่

27 เกษตร Digital

การขึ้นทะเบียนและปรับปรุง
ทะเบียนเกษตรกร
ผ่าน e-Form

ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหว และองค์ความรู้ด้านการเกษตร ของกรมส่งเสริมการเกษตร ผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้ที่

www.doae.go.th

กรมส่งเสริมการเกษตร

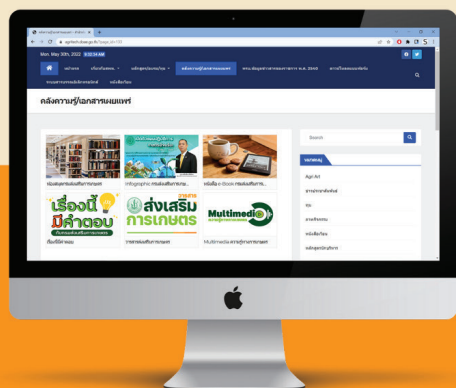
ข่าวส่งเสริมการเกษตร
ID : @doae.news

www.am1386.com

library.doae.go.th

agritech.doae.go.th

ติดตาม/ดาวน์โหลดองค์ความรู้ด้านการเกษตร ได้ที่
คลังความรู้/เอกสารเผยแพร่
บนเว็บไซต์สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ห้องสมุดกรมส่งเสริมการเกษตร

Infographic กรมส่งเสริมการเกษตร

e-Book กรมส่งเสริมการเกษตร

เรื่องนี้มีคำตอบ

วารสารส่งเสริมการเกษตร

Multimedia ความรู้ทางการเกษตร

แบบสอบถาม

วารสารส่งเสริมการเกษตร

ขอเชิญทุกท่านร่วมตอบแบบสอบถาม
ความพึงพอใจวารสารส่งเสริมการเกษตร
เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนา
รูปแบบและเนื้อหาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ :

เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตรและเป็นที่กลางในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อเกษตรกร ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทุกระดับ

ที่ปรึกษา :

- นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
- นางอัญชลี สุวจิตตานนท์
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านบริหาร
- นายวันนิตย์ พลเคน
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านพัฒนาเกษตรกร
- นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านส่งเสริมการผลิต
- นายครองศักดิ์ สงรักษา
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ด้านถ่ายทอดเทคโนโลยี
- นางอมรทิพย์ ภิรมย์บูรณ์
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

อำนวยการ :

- นางสาวพนิดา ธรรมสุรักษ์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร

บรรณาธิการ :

- นางสาวอำไพพงษ์ เกาะเทียน

ผู้ช่วยบรรณาธิการ :

- นายวรรณวิทย์ เฉลยผล
- นางสาวสมิทธิณี ขาวศรี

กองบรรณาธิการ :

- นายสุรนนท์ หล้ารู้
- นายพศุทธิ์พงศ์ ชัยวงศ์
- นายณัฐพิสิษฐ์ จารุพงศ์
- นางสาวสรญา เทียงสุข
- นางสาวชนกชนม์ ชิมงาม

จัดทำโดย :

- กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
กรมส่งเสริมการเกษตร
โทรศัพท์ 0 2579 9546
E-mail : agrimedia1.3@gmail.com

พิมพ์ที่ :

- ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

บอกกล่าวเล่าสืบ

เนื่องในโอกาสมหามงคลวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนและขยายผลการดำเนินงานโครงการ ได้จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2565 เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดีสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการและเทิดพระเกียรติในโอกาสดังกล่าว

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ เป็นรูปแบบหนึ่งของการแก้ไขปัญหาพร้อมทั้งให้บริการที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ มีการถ่ายทอดความรู้ไปในคราวเดียวกัน โดยเกษตรกรจะได้รับบริการแบบครบวงจรในทุก ๆ ด้านซึ่งเป็นการนำบุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือ และองค์ความรู้ด้านการเกษตร มาให้บริการถึงในพื้นที่ โดยดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 20 ปี ได้ช่วยให้เกษตรกรมากกว่า 4.4 ล้านคน ในพื้นที่เป้าหมายที่มีปัญหาด้านการเกษตร ได้รับการแก้ไขปัญหาสอดคล้องตามความต้องการอย่างทั่วถึง รวดเร็ว และทันเหตุการณ์ ซึ่งเป็นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการปฏิบัติงานในเชิงรุก เช่น การวิเคราะห์ดิน การวินิจฉัยโรคพืช โรคสัตว์ โรคสัตว์น้ำ รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีความรู้ด้านการเกษตรเสริมเพิ่มเติมควบคู่กันไปด้วย เพื่อร่วมพัฒนาฟื้นฟูเกษตรกรให้สามารถทำการเกษตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายให้เกิดการตื่นตัวและยอมรับนวัตกรรมใหม่ ๆ เกิดเป็นความยั่งยืนในอาชีพการเกษตรได้เป็นอย่างดี

สำหรับในปี 2565 กรมส่งเสริมการเกษตรได้พัฒนาระบบเพื่อเพิ่มช่องทางการขึ้นทะเบียนเกษตรกรและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรออนไลน์ด้วยเครื่องมือระบบ e-Form ทะเบียนเกษตรกร ทางเว็บไซต์ <http://efarmer.doae.go.th> เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกร และตอบโจทย์ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนในการปฏิบัติงาน สำหรับช่องทางการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรเดิมที่ให้บริการ ได้แก่ สำนักงานเกษตรอำเภอ และแอปพลิเคชัน Farmbook นั้นยังคงให้บริการและใช้งานได้ตามปกติ ซึ่งการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรถือว่ามีสำคัญอย่างยิ่ง เพราะภาครัฐจะได้นำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์เพื่อการวางแผนการผลิต การตลาด ส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งให้ความช่วยเหลือเกษตรกรตามมาตรการและสิทธิประโยชน์ตามโครงการต่าง ๆ ที่หน่วยงานภาครัฐได้จัดทำขึ้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

และขอเชิญชวนทุกท่านร่วมตอบแบบสอบถามความพึงพอใจวารสารส่งเสริมการเกษตร เพื่อนำความคิดเห็นของท่านไปปรับปรุงและพัฒนาเนื้อหา และรูปแบบของวารสารฯ ให้มีความน่าสนใจ เหมาะสม และดียิ่งขึ้นต่อไป

กองบรรณาธิการ

สิงหาคม 2565

อ่านวารสารส่งเสริมการเกษตร
ออนไลน์ได้ที่นี่

สารบัญ CONTENTS

ปีที่ 55 • ฉบับที่ 305 • กรกฎาคม-สิงหาคม 2565

เกษตรขยายผล

- 3 โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เกษตร Focus

- 6 Q&A เรื่องนี้มีคำตอบ เชื้อจุลินทรีย์ (ชีวภัณฑ์) ตัวช่วยเกษตรกรในการควบคุมศัตรูพืช

เกษตร Next Gen

- 8 เตรียมความพร้อมสร้างคนรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตร กลุ่มยุวเกษตรกรมมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

กิจกรรมส่งเสริมการเกษตร

- 11 กรมส่งเสริมการเกษตรมุ่งพัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นที่

เรื่องจากปก

- 14 โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2565

เกษตรรอบทิศ

- 18 “ไวน์ลองกองไอร์บาโล” ไวน์ลองกองหนึ่งเดียวในชายแดนใต้ อีกก้าวความสำเร็จอันท้าทายของการส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่

เกษตร Story

- 20 วิสาหกิจชุมชนวัยหวาน เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่มและสร้างรายได้มาสู่ชุมชน

ช่ายคา DOAE

เกษตรมิติใหม่

- 24 กรณีศึกษาการพิสูจน์ทราบสาเหตุของโรครากเน่าชะงวมอำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

เกษตร Digital

- 27 การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผ่าน e-Form

เกษตร Field trip

- 29 ดาหลา ไม้ดอกสวย รวยสรรพคุณ คว้าค่าการอนุรักษ์ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี

Special

- 31-32 วิธีการเก็บตัวอย่างดิน เพื่อตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารพืช
33-34 ชี้นำแหล่งพืชพันธุ์ดี ณ ศูนย์ขยายพันธุ์พืช 10 แห่งทั่วประเทศ

จับตาท้ายเกษตร

ในปกหลัง-ปกหลัง

เดือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดทุกภาคของประเทศ
เฝ้าระวังการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุดและโรคน้ำค้างในข้าวโพด

โครงการ ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ตามพระราชดำริ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตระหนักว่า การที่ประชาชนที่อยู่ถิ่นทุรกันดารจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ ประชาชนเหล่านี้จะต้องทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ต้องมีการเตรียมคนให้พร้อมที่จะรับสถานการณ์ให้รู้จักปรับตัวในสิ่งที่เปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และนำไปสู่การปฏิบัติ จึงทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินงานโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขึ้นในปี 2556

เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตของตน และครอบครัวในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างดีและมีความสุขโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต สามารถพึ่งตนเอง มีอาชีพ มีรายได้ทำให้สามารถปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น มีกำลังสนับสนุนการศึกษาของบุตรหลานส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็งอย่างมั่นคงและยั่งยืน ในการพัฒนาทรงให้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการพัฒนา และดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ยึดความประหยัด ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง

กรมส่งเสริมการเกษตร โดยกลุ่มโครงการพระราชดำริ กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร ได้สนองพระราชดำริ ในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาตั้งแต่ปี 2556 จนถึงปัจจุบัน ดำเนินการในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 20 จังหวัด ภาคใต้ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ พังงา ภูเก็ต และจังหวัดระนอง รวม 24 จังหวัด จำนวน 114 กลุ่มสมาชิกจำนวน 3,420 ราย โดยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กระบวนการกลุ่ม ความรู้ทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน มุ่งเน้นให้มีการผลิตอาหารในครัวเรือนเพื่อให้เพียงพอต่อการบริโภค และแบ่งปันสมาชิกในชุมชนเป็นอันดับแรก ถ้าเหลือจึงนำมาจำหน่ายเป็นรายได้ เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางให้ชุมชน มีส่วนร่วม ร่วมกันคิดร่วมกันทำ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สนับสนุนกิจกรรมทางการตลาด พัฒนาให้กลุ่มมีความเข้มแข็งและยั่งยืน พร้อมทั้งส่งเสริมการยกระดับกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนต้นแบบ สร้างเครือข่ายในชุมชน และให้เกิดขยายผลระหว่างชุมชนต่อไป

ระยะที่ 1 พ.ศ. 2556 กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน บ้านนาผาง อำเภอปทุมราชวงศา ปัจจุบันมีสมาชิก 200 ราย

การดำเนินงาน สมาชิกทุกคนมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำรงชีพ เช่น การปลูกผักสวนครัว การทำเกษตรผสมผสาน เป็นต้น มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การผลิตและแปรรูปข้าว การผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากการทอผ้าฝ้ายด้วยสีย้อมธรรมชาติ เช่น ผ้าขาวม้า ผ้าคลุมไหล่ ผ้าโสร่ง เป็นต้น การปลูก ถั่วเขียวเพื่อเป็นการปรับปรุงบำรุงดิน และนำมาแปรรูปเป็นวันเส้นถั่วเขียว 100%

การออมและการบริหารจัดการกลุ่ม กลุ่มได้รับเงินกองทุนพระราชทาน จำนวน 20,000 บาท มีการดำเนินกิจกรรมการออมและการบริหารจัดการ โดยการระดมทุน เก็บค่าธรรมเนียมจากสมาชิกคนละ 10 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการทำสมุดคู่มือและมีการระดมทุนเริ่มต้น หุ้นละ 10 บาท คนละไม่เกิน 10 หุ้น (ไม่เกิน 100 บาท) การฝากเงินกองทุนหลังจากที่มีการระดมทุนแล้ว ในเดือนต่อไปสมาชิกสามารถฝากเงินได้ตามกำลัง โดยมีการรับฝากเงินในวันเสาร์ที่ 2 ของทุกเดือน เวลา 08.30 - 16.00 น. เงินฝากร้อยละ 3 บาท เงินกู้ร้อยละ 6 บาท ซึ่งปัจจุบันมีเงินทุนหมุนเวียนทั้งสิ้น จำนวน 280,000 บาท

ผลิตภัณฑ์เด่น ได้แก่ ผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว ผลิตภัณฑ์ทอผ้า - มัดหมี่ ผลิตภัณฑ์วันเส้นจากถั่วเขียว ผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ หอม กระเทียม ข้าว และตะไคร้

ระยะที่ 2 พ.ศ. 2557 กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน บ้านสร้างถ่อนอก อำเภอดำรงวิทยารพช. ปัจจุบันมีสมาชิก 53 ราย

การดำเนินงาน สมาชิกทุกคนมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำรงชีพ เช่น ทำการเกษตรแบบผสมผสาน เป็นต้น มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ ผลิตข้าวอินทรีย์ และการเลี้ยงปลาหมอเทศ และปลาตะเพียน การแปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ ปลาสาม การทอผ้า และการทอเสื่อ

การออมและการบริหารจัดการกลุ่ม กลุ่มได้รับเงินกองทุนพระราชทาน จำนวน 20,000 บาท มีการส่งเสริมให้สมาชิกมีการออมคนละ 30 บาทต่อเดือน สมาชิกสามารถเข้าถึงแหล่งทุน โดยให้กู้รายละไม่เกิน 500 บาท ส่งคืนไม่เกิน 6 เดือน ซึ่งปัจจุบันกลุ่มมีเงินทุนหมุนเวียนเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน 73,336 บาท

ผลิตภัณฑ์เด่น ได้แก่ ผ้าไหม ผ้าฝ้าย และเสื่อที่ทำจากผลิตภัณฑ์ โดยใช้ภูมิปัญญาของชุมชน มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้หลากหลาย เช่น ที่รองจาน เสื่อปิกนิก กระเป๋า มูลี่ เป็นต้น

สำหรับจังหวัดอำนาจเจริญ ที่ได้ดำเนินงาน โดยมี จำนวน 5 กลุ่ม

ระยะที่ 3 พ.ศ. 2558 กลุ่มเศรษฐกิจ พอเพียงในชุมชนบ้านหนองแห อำเภอมือ อำนาจเจริญ ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 45 ราย

การดำเนินงาน สมาชิกทุกคนมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำรงชีพ เช่น ทำการเกษตรแบบผสมผสาน เป็นต้น มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ 105 การแปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตร เช่น หน่อไม้ดอง หน่อไม้ต้ม การแปรรูปผลไม้ ตามฤดูกาล เช่น มะขามแขก มะขามหวาน มะขามดอง เป็นต้น การผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากการทอผ้าฝ้ายด้วยสีย้อมธรรมชาติ เช่น ผ้าขาวม้า ผ้าพื้นลายขัด ผ้าคลุมไหล่ เป็นต้น การรับพับเหรียญโปรยทาน ในงานบุญต่าง ๆ และงานฌาปนกิจ

การออมและการบริหารจัดการกลุ่ม กลุ่มได้รับเงินกองทุนพระราชทาน จำนวน 20,000 บาท มีการดำเนินกิจกรรมการออมและการบริหารจัดการ โดยการระดมทุน โดยเก็บค่าธรรมเนียมจากสมาชิกคนละ 100 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มให้สมาชิกมีการออมคนละ 240 ต่อปี และมีการเก็บเงินออมในเดือน มกราคม ของทุกปี สมาชิกในกลุ่มสามารถกู้ยืมเงินกองทุนฯ และเงินออมทรัพย์กลุ่มและต้องคืนเงินยืมพร้อมดอกเบี้ยในอัตรา ร้อยละ 10 บาท ในปีถัดไป ตามวันเวลาที่กู้ยืม ปัจจุบันกลุ่มมีเงินทุนหมุนเวียนเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน 84,400 บาท

ผลิตภัณฑ์เด่น ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ 105 ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ย้อมสีย้อมธรรมชาติ ได้แก่ ผ้าขาวม้า ผ้าพื้นลายขัด ผ้าคลุมไหล่ ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ หน่อไม้ดอง และหน่อไม้ต้มสุก และผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ ถั่วเขียว และผักบุ้ง

เป็น 1 ใน 24 จังหวัด ภายใต้โครงการฯ

5 ระยะ ได้แก่

**ระยะที่ 4 พ.ศ. 2559 กลุ่มเศรษฐกิจ
พอเพียงในชุมชนบ้านโนนธาตุ** อำเภอพนา
ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 34 ราย

การดำเนินงาน สมาชิกทุกคนมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำรงชีพ เช่น ทำการเกษตรแบบผสมผสาน เป็นต้น มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การผลิตผ้าฝ้ายย้อมคราม ซึ่งเป็นครามที่ปลูกเองและสีธรรมชาติ นำมาย้อมผ้าด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นและนำมาทอ ได้แก่ ผ้าขาวม้า ผ้าซิ่น ผ้าคลุมไหล่ การปลูกสมุนไพร เพื่อส่งจำหน่ายให้ศูนย์แพทย์แผนไทยอำเภอพนา และส่วนหนึ่งนำมาแปรรูปเพิ่มมูลค่าจำหน่ายทางออนไลน์และการจัดงานของส่วนราชการและการอบรมแลกเปลี่ยนรู้ในเรื่อง การเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ผ้า วิธีการปักลายด้วยด้าย การผูกผ้าประดับเพื่อใช้ในงานพิธีต่าง ๆ การผลิตสมุนไพรอินทรีย์

การออมและการบริหารจัดการกลุ่ม กลุ่มได้รับเงินกองทุนพระราชทาน จำนวน 20,000 บาท มีการดำเนินกิจกรรมการออมและการบริหารจัดการ โดยการระดมทุน จากสมาชิกคนละ 100 บาทต่อปี เพื่อเป็นกองทุนและค่าใช้จ่ายในกลุ่มให้สมาชิกมีการออมเพิ่มคนละ 20 ต่อเดือน เป็นเงินออมทรัพย์ของกลุ่มสมาชิกในกลุ่มสามารถกู้ยืมเงินกองทุนฯ และเงินออมทรัพย์กลุ่มและต้องคืนเงินยืมพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 10 บาทต่อปี ในปีถัดไป ตามวันเวลาที่กู้ยืม ปัจจุบันกลุ่มมีเงินกองทุนรวมทั้งสิ้นจำนวน 47,278 บาท

ผลิตภัณฑ์เด่น ได้แก่ ผ้าฝ้ายย้อมครามและสีธรรมชาติทอมือ ได้แก่ ผ้าขาวม้า ผ้าซิ่น และผ้าคลุมไหล่ และผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปจากสมุนไพร ได้แก่ สบู่ ครีม และลูกประคบ

**ระยะที่ 5 พ.ศ. 2560 กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน
บ้านเปือย** อำเภอลืออำนาจ ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 50 ราย

การดำเนินงาน สมาชิกทุกคนมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำรงชีพ เช่น ทำการเกษตรแบบผสมผสาน เป็นต้น มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การผลิตและจำหน่ายข้าวขาวดอกมะลิ 105 ปลูกถั่วเขียว ปลูกผักสวนครัว ปลูกไม้ผล เลี้ยงปลาในบ่อดิน เลี้ยงโค - กระบือ เลี้ยงไก่ ผลิตภัณฑ์จากการทอผ้าไหม การแปรรูป ได้แก่ แจ่วบอง และข้าวฮาง

การออมและการบริหารจัดการกลุ่ม กลุ่มได้รับเงินกองทุนพระราชทาน จำนวน 20,000 บาท มีการดำเนินกิจกรรมการออมและการบริหารจัดการ โดยการระดมทุนจากสมาชิกคนละ 100 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในกลุ่มรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตภายในกลุ่มนำเข้ากองทุน เพื่อใช้เป็นเงินหมุนเวียน มีกองทุนเส้นไหม ให้สมาชิกในกลุ่มยืมเส้นไหมเพื่อนำไปทอผ้าไหม เมื่อดำเนินการ แล้วเสร็จให้นำเงินต้นตามราคาซื้อเส้นไหมมาคืน พร้อมจ่ายเงินค่าบำรุงเส้นไหมหนึ่งกิโลกรัมจ่ายเงินค่าบำรุง เป็นเงินจำนวน 20 บาท ปัจจุบันกลุ่มมีเงินกองทุนรวมเป็นเงินทั้งสิ้น จำนวน 70,300 บาท

ผลิตภัณฑ์เด่น ได้แก่
ผ้าไหม ข้าวฮาง และแจ่วบอง

สมาชิกเข้าร่วมโครงการในพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ มีทั้งหมด จำนวน 328 ราย เกษตรกรสมาชิกกลุ่มเกิดความรู้ความเข้าใจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง สามารถลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ในครัวเรือน โดยมีการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบในชุมชนที่มีเอกลักษณ์ของตนเองเกิดความเข้มแข็ง ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พร้อมทั้งสามารถขยายผลองค์ความรู้สู่ชุมชนใกล้เคียง เพื่อเกิดความยั่งยืนต่อไป ::

Questions & Answers

Q&A เรื่องนี้มีคำตอบ

เชื้อจุลินทรีย์ (ชีวภัณฑ์) ตัวช่วยเกษตรกร ในการควบคุมศัตรูพืช

เชื้อจุลินทรีย์ เป็นสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กมาก มองด้วยตาเปล่าไม่เห็น มีอยู่ทั่วไปในสิ่งแวดล้อม ในดิน น้ำ อากาศ บนสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต มีทั้งชนิดที่เป็นโทษ และชนิดที่มีประโยชน์ ปัจจุบัน มีการนำเชื้อจุลินทรีย์มาใช้ประโยชน์ในการเกษตร ได้หลายอย่าง เช่น นำมาใช้ในการควบคุมและกำจัด ศัตรูพืช โดยเฉพาะแมลงศัตรูพืชและโรคพืช โดย ทำให้แมลงศัตรูพืชป่วยเป็นโรคตาย หรือฆ่า ยับยั้ง หรือแข่งขันเจริญเติบโตกับเชื้อโรคพืช เป็นต้น การควบคุมศัตรูพืชโดยใช้เชื้อจุลินทรีย์ จึงเป็นส่วนหนึ่งในการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี

Q
ถาม:

เชื้อจุลินทรีย์ (ชีวภัณฑ์) ที่นิยมนำมาใช้ ในการควบคุมศัตรูพืช มีอะไรบ้าง ?

A
ตอบ:

1. เชื้อราทำลายแมลงศัตรูพืช เป็นเชื้อราที่ทำให้ แมลงศัตรูพืชเป็นโรคตาย ได้แก่

■ เชื้อราบีวเวเรีย : ทำลายแมลงศัตรูพืช หลายชนิด เช่น เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อน เพลี้ยแป้ง เพลี้ยจักจั่น เพลี้ยไก่แจ้ แมลงหวี่ขาว ไรแดง หนอนผีเสื้อ และแมลงที่มีขนาดเล็ก เป็นต้น

เชื้อราบีวเวเรีย

เชื้อราเมตาไรเซียม

■ เชื้อราเมตาไรเซียม : ทำลายแมลงศัตรูพืช หลายชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถทำลายแมลงศัตรูพืช ในดินได้ดี เช่น ตัวแตนมะพร้าว นอกจากนี้ ยังช่วยกำจัดแมลง เหนือดินหรือบนต้นพืช เช่น ตั๊กแตน เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เป็นต้น

2. เชื้อราทำลายเชื้อโรคพืช ได้แก่

■ เชื้อราไตรโคเดอร์มา : ทำลาย เชื้อโรคที่เป็นสาเหตุโรคพืชหลายชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเชื้อราที่อยู่ในดิน สาเหตุของโรครากเน่า -โคนเน่า โรคเน่าระดับดิน เป็นต้น

3. เชื้อแบคทีเรียทำลายแมลง ศัตรูพืชและเชื้อโรคพืช ได้แก่

■ เชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงจเอนซิส หรือ Bt (บีที) : ทำลายแมลง ศัตรูพืช ซึ่งมีความจำเพาะกับแมลงต่างชนิดกัน ตามแต่ละสายพันธุ์ บางสายพันธุ์ใช้ควบคุม หนอน ได้แก่ หนอนผีเสื้อ หนอนด้วงชนิด ต่าง ๆ เช่น หนอนใยผัก หนอนเจาะสมอฝ้าย หนอนกระทู้ผัก หนอนกระทู้หอม หนอน คีบกะหล่ำ หนอนแก้วส้ม หนอนซอนใบส้ม หนอนด้วงหมัดผัก บางสายพันธุ์ใช้กำจัดยุง เป็นต้น

เชื้อราไตรโคเดอร์มา

หนอนตายจากเชื้อบีที

■ เชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส สับทิลิส หรือ Bs (บีเอส) : ทำลายเชื้อโรคพืชได้หลายชนิดทั้งเชื้อราและแบคทีเรีย เช่น ทาผลที่เกิดจากโรครากเน่า - โคนเน่าในไม้ผล ใช้คลุก เมล็ดพันธุ์ควบคุมโรคที่ติดมากับเมล็ดพันธุ์ ใช้พ่นทางใบเพื่อ ควบคุมการแพร่ระบาดของโรคพืชที่มีสาเหตุจากเชื้อราและ เชื้อแบคทีเรีย เป็นต้น

■ เชื้อแบคทีเรียปฏิชีวนะชนิดอื่น ๆ ของ หน่วยงานของทางราชการ หรือสถาบันการศึกษาที่มีผลงานวิจัย สนับสนุนว่าสามารถป้องกันกำจัดเชื้อสาเหตุโรคพืชได้

4. เชื้อไวรัสทำลายแมลงศัตรูพืช ได้แก่

■ เชื้อไวรัสเอ็นพีวี หรือ NPV : ทำลายแมลง ศัตรูพืชระยะหนอน โดยเชื้อไวรัสเอ็นพีวี มีความเฉพาะเจาะจงสูง กับแมลงอาศัย ปัจจุบันมี 3 ชนิด คือ เชื้อไวรัส เอ็นพีวีของหนอนกระทู้หอม เชื้อไวรัส เอ็นพีวีหนอนกระทู้ผัก และเชื้อไวรัส เอ็นพีวีหนอนเจาะสมอฝ้าย ซึ่งทั้ง 3 ชนิด ไม่สามารถใช้แทนกันได้

หนอนตายจากเชื้อไวรัสเอ็นพีวี

Q
ถาม:

**เกษตรกรควรใช้การควบคุมศัตรูพืช
โดยชีววิธีเมื่อใด ?**

A
ตอบ:

การควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีควรใช้เมื่อมีการเพาะปลูกพืช โดยสามารถเริ่มใช้ตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมดิน คลุกกับปุ๋ยคอก หรือใช้อย่างสม่ำเสมอเพื่อปกป้องผลผลิตและเพิ่มภูมิคุ้มกันให้กับพืช และเมื่อเริ่มพบศัตรูพืชแต่ยังไม่ถึงขั้นระบาด โดยเกษตรกรจะต้องมีการสำรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ศัตรูพืช ศัตรูธรรมชาติ และสภาพความแข็งแรงของพืชที่ปลูก ทั้งนี้ อัตรา วิธีการใช้ ความถี่ของการใช้ ขึ้นอยู่กับชนิดพืชและเป้าหมายในการควบคุมศัตรูพืช โดยสามารถขอคำแนะนำเพิ่มเติมได้จากสำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช ใกล้บ้าน

Q
ถาม:

**ข้อดีของการใช้ชีวภัณฑ์ในการควบคุม
ศัตรูพืช มีอะไรบ้าง ?**

A
ตอบ:

- ชีวภัณฑ์หลายชนิดเกษตรกรสามารถผลิตขยายใช้เองได้ ทำให้ช่วยลดต้นทุนการผลิตด้านการควบคุมศัตรูพืช เกษตรกรได้กำไรมากขึ้น ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า
- ชีวภัณฑ์เมื่อใช้อย่างต่อเนื่องจะให้ผลในการควบคุมศัตรูพืชแบบยั่งยืน ซึ่งชีวภัณฑ์บางชนิดสามารถแพร่กระจายได้ในธรรมชาติ หากอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีในแปลง หรือมีการเว้นระยะห่างในการใช้สารเคมีและชีวภัณฑ์อย่างเหมาะสม
- ชีวภัณฑ์ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตอื่น หากใช้อย่างถูกวิธี ไม่ทำให้ศัตรูพืชต้านทาน อีกทั้งยังไม่ตกค้างในผลผลิตปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม

Q
ถาม:

**ข้อแนะนำและข้อควรระวัง ในการใช้เชื้อรา
กำจัดแมลงศัตรูพืช มีอะไรบ้าง ?**

A
ตอบ:

- การใช้เชื้อรากำจัดแมลงศัตรูพืชให้ได้ผลดี เชื้อต้องมีความบริสุทธิ์ และความแข็งแรงในปริมาณสปอร์ที่เพียงพอ ต้องฉีดเชื้อในรูปสปอร์ให้ถูกตัวแมลงโดยตรง เพราะเชื้อจะทำลายแมลงจากการสัมผัส เช่น การพ่นเชื้อรากำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ต้องพ่นใต้ใบข้าวเหนือระดับน้ำ ซึ่งเป็นบริเวณที่เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลอยู่ เป็นต้น
- เชื้อรากำจัดแมลง ออกฤทธิ์ในการกำจัดแมลงแบบไม่จำเพาะเจาะจง สามารถทำลายแมลงได้ทุกชนิด รวมทั้งศัตรูธรรมชาติที่มีประโยชน์ด้วย ดังนั้น จึงควรใช้เมื่อจำเป็น และควรสำรวจแปลงก่อนพ่นเชื้อ หากพบศัตรูธรรมชาติในแปลงมากไม่ควรพ่นเชื้อรา ควรใช้วิธีควบคุมโดยวิธีอื่นที่ไม่ทำลายศัตรูธรรมชาติ
- การพ่นเชื้อรากำจัดแมลง ควรทำในช่วงเวลาที่เหมาะสม คือ ช่วงบ่ายหรือเย็น เพราะเชื้อราจะออกฤทธิ์ทำลายแมลงที่อุณหภูมิ 25 - 27 องศาเซลเซียส แต่ต้องไม่เกิน 38 องศาเซลเซียส และความชื้นประมาณร้อยละ 80 ซึ่งอุณหภูมิและความชื้นจะมีผลต่อประสิทธิภาพการทำลายแมลง และความอยู่รอดของเชื้อรา

Q
ถาม:

**หากต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการศัตรูพืชโดยชีววิธี
หรือต้องการชีวภัณฑ์ต่าง ๆ สามารถติดต่อได้ที่ใดบ้าง?**

A
ตอบ:

สามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

- กองส่งเสริมการอารักขาพืชและการจัดการดินปุ๋ย
- กลุ่มส่งเสริมการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี (ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร)
- ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช (ศทอ.)
- สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ
- ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)

โครงการเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4-H Club ในระดับอุดมศึกษา
วันที่ 28-30 สิงหาคม 2563 ณ โรงแรมเดอะไชน่า รีสอร์ท จังหวัดปทุมธานี

เตรียมความพร้อม สร้างคนรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตร กลุ่มยุวเกษตรกรมมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

กรมส่งเสริมการเกษตร มีบทบาทส่งเสริมและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรมาเกือบ 70 ปี นับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2496 จนถึงปัจจุบัน โดยมีการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มกันของเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 10 - 25 ปี ที่มีความสนใจด้านการเกษตร จัดตั้งเป็น “กลุ่มยุวเกษตรกร” เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะทางการเกษตรและนวัตกรรม การเกษตร ทักษะการดำเนินชีวิตในสังคม โดยเน้นวิธีการเรียนรู้จากประสบการณ์และการปฏิบัติจริง (Learning by doing) การใช้กระบวนการกลุ่มยุวเกษตรกรเป็นกลไก ในการสร้างทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรม และพัฒนา ทักษะด้านการเกษตรขึ้นพื้นฐาน เพื่อให้สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรเตรียมความพร้อมสู่การเป็นทายาทเกษตรรุ่นใหม่ ในอนาคต

นายนวนิตย์ พลเคน
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

ในปี 2560 กรมส่งเสริมการเกษตร ได้เริ่มดำเนินการส่งเสริมและพัฒนา กลุ่มยุวเกษตรกรในระดับอุดมศึกษาเป็นครั้งแรก เพื่อต่อยอดความสามารถ ทางการเกษตรให้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ให้สามารถพัฒนาแนวคิด และนวัตกรรมทางการเกษตรที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับการศึกษา ในระดับมหาวิทยาลัย ผ่านการส่งเสริมการนำความรู้ ด้านการเกษตร เคหกิจเกษตร การทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามแนวทาง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนวัตกรรมด้านการเกษตรเพื่อไปวางแผน พัฒนาแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ เสริมสร้างภาวะความเป็นผู้นำ พร้อมทั้ง สามารถประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเกษตรให้สามารถพัฒนาต่อยอดไปสู่ การเป็นผู้ประกอบการเกษตรได้ในอนาคต ซึ่งปัจจุบันกรมส่งเสริมการเกษตร ได้จัดตั้งกลุ่มยุวเกษตรกรในระดับอุดมศึกษา ทั้งสิ้นจำนวน 16 กลุ่ม

กลุ่มยุวเกษตรกรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งแรกของประเทศไทยที่มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มยุวเกษตรกรรมระดับอุดมศึกษา

กลุ่มยุวเกษตรกรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร ถือเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ แห่งแรกที่มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มยุวเกษตรกรรมระดับอุดมศึกษา ซึ่งเกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกรรมนักศึกษา Young Smart Farmer และเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการเกษตร โดยกลุ่มยุวเกษตรกรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จัดตั้งกลุ่มเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2562 มีสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรรม จำนวน 24 ราย โดยขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกรรมผ่านคณะกรรมการสภายุวเกษตรกรรม ประกอบด้วย นางสาวสทัญญิ์ อิศา ตำแหน่งประธานกลุ่มยุวเกษตรกรรม นายณัฐภัทร ศรีฤกษ์ ตำแหน่งรองประธานกลุ่มยุวเกษตรกรรม นางสาวธัญนิมา เกิดพุ่ม ตำแหน่งเลขานุการกลุ่มยุวเกษตรกรรม นายพชรพล พลัฒา ตำแหน่งเหรัญญิกกลุ่มยุวเกษตรกรรม และนายชาญณรงค์ เปะก้งเส้ง ตำแหน่งปลัดกลุ่มยุวเกษตรกรรม

สังเคราะห์กระบวนการพัฒนามกลุ่มยุวเกษตรกรรมระดับอุดมศึกษา

ผศ.ดร.ศิริส ทองเชื้อ ที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ได้ดำเนินการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนามกลุ่มยุวเกษตรกรรมที่กรมส่งเสริมการเกษตร ได้วางแนวทางไว้ 6 แนวทาง ได้แก่

ผศ.ดร.ศิริส ทองเชื้อ
ที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

1 การสร้าง ความร่วมมือ	2 การกำหนด เป้าหมายร่วม	 ผศ.ดร.ศิริส ทองเชื้อ ที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	
3 การพัฒนา บุคลากรที่ เกี่ยวข้อง	4 กระบวนการ ยุวเกษตรกรรม	5 การกำหนดมาตรฐาน การดำเนินงาน กลุ่มยุวเกษตรกรรม	6 การเผยแพร่ การประชาสัมพันธ์ และการขยายผล

4H Club CRU

| ธาราส่งเสริมการเกษตร |

พบว่า กระบวนการดังกล่าว มิได้มีลักษณะเป็นลำดับขั้นตอน แต่กระบวนการสู่ความสำเร็จนั้นเป็นไดนามิก (Dynamic) กล่าวคือ มีความสลับไหล เชื่อมโยง ย้อนไปมาได้ตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มยุวเกษตรกรรมระดับมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแนวทางที่ 4) กระบวนการยุวเกษตรกรรม ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว กระบวนการยุวเกษตรกรรมจะดำเนินการจากการส่งเสริมความรู้และทักษะ การปฏิบัติงานกลุ่มยุวเกษตรกรรมต่อเนื่องโดยใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อค้นหาปัญหาหรือความต้องการ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ที่จะแก้ไขปัญหา กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการจัดทำแผนปฏิบัติของกลุ่ม ดำเนินงานตามแผน ติดตามและประเมินผล และสรุปบทเรียน เพื่อนำกลับไปเป็นข้อมูลวางแผนงานในขั้นต่อไป เพื่อให้กลุ่มยุวเกษตรกรรมเริ่มต้นพัฒนาทักษะเป็นผู้ประกอบการต่อไป

ซึ่งในระดับมหาวิทยาลัยนั้น นักศึกษาที่เป็นกลุ่มยุวเกษตรกรรม มีลักษณะของความต้องการที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วมาก ทำให้ความต้องการดังกล่าว เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ซึ่งที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกรรมจะทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ชวนคิดถึงความเป็นไปได้ นำสู่การส่งเสริมความรู้ในเรื่องดังกล่าว พัฒนา ปรับปรุง และย้อนกลับสู่กระบวนการ ตัดสินใจใหม่ว่า มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งแม้ว่าความเป็นไปได้ของกิจกรรมจะมีน้อย แต่กลุ่มก็พร้อมที่จะดำเนินการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน นำไปสู่กระบวนการคิดและตัดสินใจที่ดียิ่งขึ้น ภายใต้เป้าหมายการพัฒนา 4-H คือ การพัฒนาสมอง (Head) การพัฒนาจิตใจ (Heart) การพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และการพัฒนาสุขภาพ (Health)

การขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

จากกระบวนการดังกล่าว กลุ่มยุวเกษตรกรมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมเสมอมา มุ่งเน้นความต้องการของสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรเป็นหลัก โดยมีที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกรที่มีความรู้ในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน ได้แก่ การทำธุรกิจเกษตรสมัยใหม่ เทคโนโลยีชีวภาพ ทางเกษตร และการจัดการศัตรูพืช ซึ่งจะเห็นว่าไม่เพียงมุ่งเน้นในทักษะเฉพาะด้าน แต่เป็นการสร้างนักธุรกิจเกษตรรุ่นใหม่ด้วย โดยกิจกรรมที่ได้รับความสนใจจากคนภายนอก ได้แก่ การจำหน่ายเจลล้างมือ ผสมสารสกัดจากดอกบัวปลดแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ต่อยอดจากงานวิจัยของนักศึกษาเอง ทั้งยังประสบความสำเร็จจากการประกวดแผนธุรกิจในการเข้าร่วมเป็นกลุ่มยุวเกษตรกรในปีแรกด้วย ทำให้สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรมีความตื่นตัว ภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง และต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์จริง ๆ นอกจากนี้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สินค้าที่ได้รับความสนใจเป็นพิเศษ คือ การขายพันธุ์ไม้โดยวิธีเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ และจากกระแสเรื่องไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ด่าง บอนสี ที่ตลาดมีมูลค่าสูง อาทิ มอนสเตอร์รา ฟิโลเดนดรอน และอโศลาเซีย อย่างไรก็ตาม อาจมีบางกิจกรรมที่สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรเลิกสนใจแล้ว ทำให้การดำเนินการกิจกรรมนั้นหายไป แต่กิจกรรมหลักก็ยังคงดำเนินต่อไป ได้แก่ การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชพันธุ์ต่าง ๆ การผลิตผักไฮโดรโปนิคส์ และการผลิตเห็ดนางฟ้า เพาะเห็ดนางรม เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้การเป็นยุวเกษตรกร ส่งต่อให้เกิดผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่ และสร้างรากฐานต่อการเป็นเกษตรกรคุณภาพในอนาคต

ซึ่งกลุ่มยุวเกษตรกรมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จะเป็นเยาวชนที่เป็นกำลังของการทำเกษตรสมัยใหม่ มีบทบาทในการพัฒนางานเกษตรไทยในอนาคต สร้างทายาทเกษตรรุ่นใหม่ ที่เข้าใจเรื่องการตลาด เทรนด์ธุรกิจ นำไปสู่การเป็นผู้ประกอบการตั้งแต่อายุน้อย ๆ ซึ่งนอกจากจะสร้างยุวชนเกษตรที่ไม่เพียงเก่งในทักษะด้านการผลิต แต่ยังสามารถต่อยอดเป็นธุรกิจ และอาชีพเกษตรกรได้อย่างมั่นคงด้วย ::::

กรมส่งเสริมการเกษตร มุ่งพัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นที่

การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามเป้าหมายแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในหลายด้าน ทั้งในด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันและด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยมีหลายหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์คุ้มครอง และการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการเชื่อมโยงเพื่อสร้างเครือข่ายการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการนำองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นไปพัฒนาต่อยอดสร้างนวัตกรรมที่เหมาะสมกับอัตลักษณ์ของพื้นที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรและชุมชนในการลดต้นทุนการผลิต ก่อให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้น และการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน

กรมส่งเสริมการเกษตร ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของประเทศไทย จึงได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมในการผลิตทางการเกษตร รวมทั้งอนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นถิ่น และพันธุ์วิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนเกษตร ซึ่งที่ผ่านมา ได้มีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตร มีการเผยแพร่ข้อมูลผ่านทางสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีวิวัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องมีการพัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ และสืบค้นได้สะดวกขึ้น โดยการสำรวจจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้เกษตรกรหรือผู้ที่สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย สามารถนำข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรไปใช้ประโยชน์ต่ออาชีพอย่างแพร่หลาย ตลอดจนเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมที่มีความเกี่ยวข้องทางด้านการเกษตร

แนวทางการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร

การพัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร มีเป้าหมายเก็บรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ จำนวน 882 อำเภอ ทั่วประเทศ เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลในการเก็บรักษา พัฒนา ต่อยอด และสามารถสืบค้นได้ โดยสำนักงานเกษตรอำเภอได้สำรวจและจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร ส่งข้อมูลให้สำนักงานเกษตรจังหวัดตรวจสอบ และบันทึกข้อมูลลงในระบบบันทึกผลการสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร ระดับจังหวัด ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร ในปีงบประมาณ 2564 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,049 เรื่อง แบ่งเป็น 10 ประเภท ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางสรุปข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร แบ่งตามประเภททั้ง 10 ประเภท

ประเภทภูมิปัญญา	จำนวน (เรื่อง)
1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรกรรมยั่งยืน	97
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืช	187
3. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านประมง	16
4. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านปศุสัตว์	14
5. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแมลงเศรษฐกิจ	21
6. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์	489
7. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร	91
8. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเครื่องมือเครื่องใช้ในทางการเกษตร	40
9. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านวัฒนธรรม/ความเป็นอยู่	58
10. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอื่น ๆ	36
รวมทั้งสิ้น	1,049

การพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นที่

จากฐานข้อมูลองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร จำนวน 1,049 เรื่อง กรมส่งเสริมการเกษตรได้คัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรที่มีความโดดเด่นและมีความเป็นอัตลักษณ์ในพื้นที่ จำนวน 12 จุด (6 จุดเดิมที่ดำเนินการปี พ.ศ. 2564 และ 6 จุดใหม่ที่ดำเนินการปี พ.ศ. 2565) สำหรับวางแผนลงพื้นที่ เพื่อดำเนินการจัดเวทีถอดบทเรียนแบบละเอียด เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการเก็บรักษา พัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างคุณค่า รายได้จากสินค้าและบริการที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน และเกิดแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรในชุมชนต่อไป

เว็บไซต์ ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นที่
<http://new.research.doae.go.th/tkdata64/>

12 จุด check in

แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรที่โดดเด่นและมีความเป็นเอกลักษณ์

1 การแปรรูปน้ำตาลโตนด จังหวัดชัยนาท

วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์
ศูนย์เรียนรู้ตาลโตนดบ้านห้วยกรด
บ้านเลขที่ 50 หมู่ที่ 9 ตำบลห้วยกรด
อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท 17140
☎ 08 1703 1916

2 การอนุรักษ์สายพันธุ์ข้าวโพดแปดแถว จังหวัดราชบุรี

กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร
กลุ่มข้าวโพดแปดแถว
บ้านเลขที่ 95/1 หมู่ที่ 7 ตำบลคลองตากุด
อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี 70120
☎ 08 4866 1761

3 ภาษาอังกฤษ จังหวัดฉะเชิงเทรา

กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวเขาดิน
หมู่ที่ 4 ตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง
จังหวัดฉะเชิงเทรา 24130
☎ 08 9251 8448

4 ผ้าย้อมมูลควาย จังหวัดสกลนคร

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติ
(มูลควาย) บ้านนาเชือก
บ้านเลขที่ 4 หมู่ที่ 9 ตำบลแร่
อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร
☎ 08 7222 5256 , ☎ 6004 5725
✉ aoisaisunee@gmail.com
🌐 ผ้าย้อมมูลควายบ้านนาเชือก
🌐 ผ้าย้อมมูลควายบ้านนาเชือก
🌐 ชุมชนท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
ผ้าย้อมมูลควายบ้านนาเชือก

5 การถักเบ็ดกาหยูแบบโบราณ จังหวัดระนอง

วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ชุมชนเกาะพยาม
เลขที่ 53 หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะพยาม
อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง 85000
☎ 09 6900 2072

6 การปลูกหอมและการผลิตหอมเปียกเพื่อการย้อมผ้าหม้อห้อม จังหวัดแพร่

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหอมนาสุทา
เลขที่ 119 หมู่ที่ 5 ตำบลสวนเขื่อน
อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ 54000
☎ 09 6982 4460

7 การปลูกข้าวลุ่มตอ จังหวัดปทุมธานี

นายละเมียด คุรุทเงิน
เลขที่ 46/1 หมู่ที่ 9 ตำบลระแหง
อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
12140
☎ 08 9030 3530

8 การอนุรักษ์กาน้ำชา จังหวัดสุพรรณบุรี

นายบุญยัง คงคา
เลขที่ 60 หมู่ที่ 9 ตำบลวังยาง
อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
72140
☎ 08 7168 7151

9 การผลิตและการแปรรูปแป้งเก้ายามม่อ จังหวัดชลบุรี

วิสาหกิจชุมชน
บ้านสวนกานต์ศรีผลไม้แปรรูป
เลขที่ 9 หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านปึก
อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 20000
☎ 08 7497 5777

10 “ผ้าหอมย้อมดิน” ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ บ้านดงน้อย จังหวัดกาฬสินธุ์

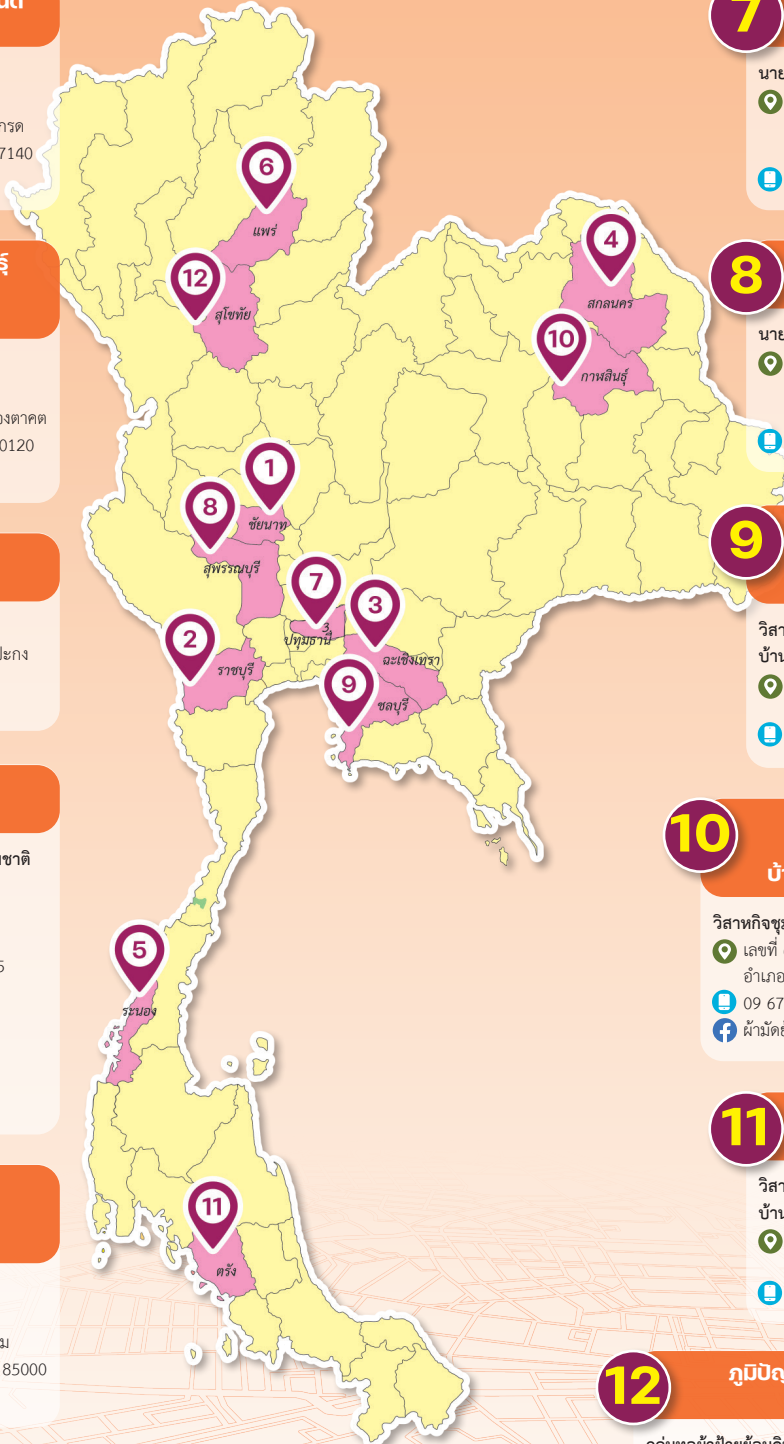
วิสาหกิจชุมชนทอผ้าพื้นเมืองบ้านดงน้อย
เลขที่ 60 หมู่ที่ 3 ตำบลห้วยโพธิ์
อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 46000
☎ 09 6763 6690
🌐 ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองดงน้อย

11 ภูมิปัญญาแปงสาธ จังหวัดตรัง

วิสาหกิจชุมชนต้นตำรับแปงสาธรวมใจ
บ้านไล่ชัน
เลขที่ 132/1 หมู่ที่ 6 ตำบลโคกสะบ้า
อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง 92170
☎ 09 5073 7330

12 ภูมิปัญญาทอผ้าฝ้ายย้อมดิน จังหวัดสุโขทัย

กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมดินบ้านวังหาด
เลขที่ 98 หมู่ที่ 2 ตำบลลี้ซัง
อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย 64140
☎ 06 1293 0495
🌐 ผ้าย้อมดิน ถิ่นก่อนประวัติศาสตร์ - กลุ่มทอผ้า วังหาด

เรื่องจากปก

เรียบเรียง : กลุ่มโครงการพระราชดำริ กองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ
การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร
ภาพ : กลุ่มโสตทัศนูปกรณ์ สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗๐ พรรษา
วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕

วันศุกร์ ที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
ณ เทศบาลตำบลปรางค์บุรี
อำเภอปรางค์บุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

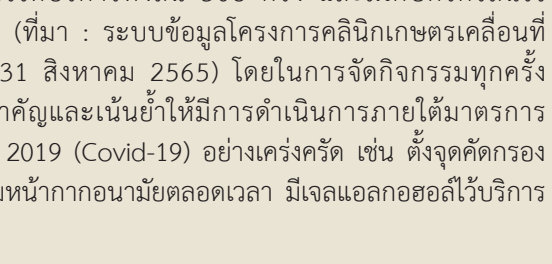
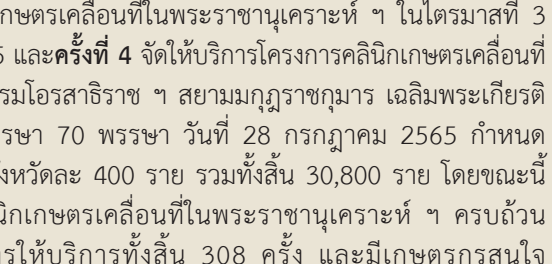
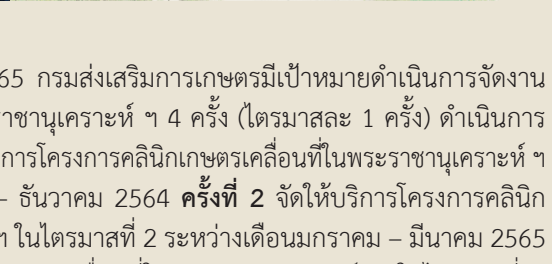
โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2565

เนื่องในโอกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลที่
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งทรงดำรง
พระราชอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ
สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ
50 พรรษา ในพุทธศักราช 2545 กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์จึงขอพระราชทานุญาตจัดทำ
โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ กราบบังคม
ทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ
สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับโครงการไว้ใน
พระราชทานุเคราะห์ และทรงพระราชทาน
พระราชทานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ใน
เครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ
โดยเปิดให้บริการครั้งแรก เมื่อวันที่ 22
กรกฎาคม 2545 ณ ตำบลบ้านหลวง
อำเภออดอนพุท จังหวัดสระบุรี และได้ดำเนินงาน
มาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

การให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ เป็นวิธีการดำเนินงาน
อย่างหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางวิชาการและการถ่ายทอด
เทคโนโลยีทางการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์บรรลุ
ผลสำเร็จตามภารกิจที่รับผิดชอบ โดยเป็นการปฏิบัติงานในเชิงรุกที่ทำให้
เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายที่มีปัญหา ได้รับบริการทางการเกษตร
อย่างรวดเร็ว ทันท่วงที และครบถ้วน เช่น การวิเคราะห์ดิน การวินิจฉัย
โรคพืช โรคสัตว์ โรคสัตว์น้ำ และการให้วัคซีนป้องกันโรค เป็นต้น
รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีและฝึกอบรมความรู้การเกษตรเสริม
เพิ่มเติมควบคู่กันไปด้วย ซึ่งเป็นการดำเนินการในลักษณะบูรณาการ
การทำงานระหว่างนักวิชาการของหน่วยงานต่าง ๆ ในแต่ละสาขา
ทั้งด้านพืช สัตว์ ประมง ดิน และน้ำ ฯลฯ พร้อมด้วยอุปกรณ์
และเครื่องมือทางวิชาการด้านต่าง ๆ มาให้บริการในคลินิกเกษตร
โดยสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ถึงในระดับตำบล เพื่อให้เกษตรกร
สามารถเข้ารับบริการทางการเกษตรได้อย่างถูกต้องครบถ้วนทุกด้าน
ในคราวเดียวกัน

โดยมีคลินิกหลักที่เปิดให้บริการ จำนวน 11 คลินิก ได้แก่ คลินิกดิน โดยกรมพัฒนาที่ดิน คลินิกพืช โดยกรมวิชาการเกษตร คลินิกปศุสัตว์ โดยกรมปศุสัตว์ คลินิกประมง โดยกรมประมง คลินิกข้าว โดยกรมการข้าว คลินิกชลประทาน โดยกรมชลประทาน คลินิกสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ คลินิกบัญชี โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ คลินิกกฎหมาย โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คลินิกหม่อนไหม โดยกรมหม่อนไหม คลินิกส่งเสริมการเกษตร โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งมีสำนักงานเกษตรจังหวัด ศูนย์ขยายพันธุ์พืช ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านวิศวกรรมเกษตร และศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจเข้าร่วม รวมไปถึงคลินิกอื่น ๆ ที่มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ร่วมให้บริการ

สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กรมส่งเสริมการเกษตรมีเป้าหมายดำเนินการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ 4 ครั้ง (ไตรมาสละ 1 ครั้ง) ดำเนินการในพื้นที่ 77 จังหวัด โดยครั้งที่ 1 จัดให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ในไตรมาสที่ 1 ระหว่างเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2564 ครั้งที่ 2 จัดให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ในไตรมาสที่ 2 ระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม 2565 ครั้งที่ 3 จัดให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ในไตรมาสที่ 3 ระหว่างเดือนเมษายน – มิถุนายน 2565 และครั้งที่ 4 จัดให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เถลิงพระเกียรติเนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2565 กำหนดเป้าหมายเกษตรกรที่จะเข้ารับบริการจังหวัดละ 400 ราย รวมทั้งสิ้น 30,800 ราย โดยขณะนี้ได้จัดกิจกรรมให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ครบถ้วนแล้วเสร็จ ทั้ง 4 ไตรมาส โดยมีการให้บริการทั้งสิ้น 308 ครั้ง และมีเกษตรกรสนใจเข้ารับบริการแล้ว กว่า 65,000 คน (ที่มา : ระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2565) โดยในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง กรมส่งเสริมการเกษตรได้ให้ความสำคัญและเน้นย้ำให้มีการดำเนินการภายใต้มาตรการป้องกันควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) อย่างเคร่งครัด เช่น ตั้งจุดคัดกรอง เว้นระยะห่างในการเข้ารับบริการ สวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา มีเจลแอลกอฮอล์ให้บริการทุกจุด เป็นต้น

เนื่องในโอกาสมหามงคลวันเฉลิมพระชนมพรรษา 70 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวันที่ 28 กรกฎาคม 2565 เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดีสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการ และเพื่อเทิดพระเกียรติในโอกาสดังกล่าว กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะกรมการและเลขานุการโครงการ ได้จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2565 ระดับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ใน 4 จังหวัด ได้แก่

- 1) ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เกียรติเป็นประธานเปิดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2565 เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2565 ณ เทศบาลตำบลปรางค์บุรี อำเภอปรางค์บุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 2) นายประภัตร โพธสุธน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เกียรติเป็นประธานเปิดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาส

ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นายประภัตร โพธสุธน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นางสาวมนัญญา ไทยเศรษฐ์
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2565 เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2565 ณ ลานอเนกประสงค์เรือนไทยโพธิ์สุธน ตำบลวังน้ำซับ อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

- 3) นางสาวมนัญญา ไทยเศรษฐ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เกียรติเป็นประธานเปิดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2565 เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2565 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลลานสัก อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี

4) ดร.ทองเปลว กองจันทร์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เกียรติเป็นประธานเปิดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2565 เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2565 ณ ที่ว่าการอำเภออุเวียง จังหวัดขอนแก่น

ดร.ทองเปลว กองจันทร์
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ ใน 73 จังหวัด กำหนดให้มีการจัดงานในห้วงระหว่างวันที่ 25 กรกฎาคม - 5 สิงหาคม 2565 ซึ่งภายในงานจัดให้มีกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ ประกอบด้วย กิจกรรมลงนาม ถวายพระพรและกล่าวถวายพระพรชัยมงคล นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และการให้บริการคลินิกเกษตรของหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ การจัดแสดงและจำหน่ายผลผลิต ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน เป็นต้น

ตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงาน รับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ และขยายผลการดำเนินงานให้เกษตรกรได้รับประโยชน์สูงสุดและทั่วถึง ตามพระราชปณิธาน ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการสืบสาน รักษา และต่อยอด ที่ทรงพระราชทานไว้ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเกษตรไทย ทำให้เกษตรกร สามารถเข้าถึงนักวิชาการ ข้อมูลทางวิชาการ เทคโนโลยี องค์ความรู้ทางการเกษตร ได้อย่างทั่วถึง จำนวนมากกว่า 4.4 ล้านราย รวมถึงได้รับการสนับสนุนปัจจัย การผลิตด้านการเกษตรต่าง ๆ เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ยอินทรีย์/น้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น ซึ่งเกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ถูกต้อง ไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง ช่วยลดต้นทุนการผลิต สามารถผลิตสินค้าเกษตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างรายได้ สร้างอาชีพ และยังส่งผลให้เกษตรกร เกิดความมั่นคงในอาชีพทางการเกษตรและเกิดความยั่งยืนต่อไป ::::

"ไวน์ลองกองไอร์บาลอ"

ไวน์ลองกองหนึ่งเดียวในชายแดนใต้

อีกก้าวความสำเร็จอันท้าทายของการส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่

กรมส่งเสริมการเกษตรเร่งรุดนโยบายการส่งเสริมการเกษตรตามแนวทางการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ (Area-based Approach) ซึ่งมีแนวคิดหลัก คือ การทำงานส่งเสริมการเกษตรโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการพัฒนา มีกลไกการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ ได้แก่ เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ซึ่งเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของชุมชน วิสาหกิจชุมชน องค์กรธุรกิจชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน และกลุ่มแปลงใหญ่ ที่เป็นการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพื่อการผลิตและบริหารจัดการร่วมกัน ให้ได้มีเวทีในการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างการเชื่อมโยง ประสานงานและขยายเครือข่ายการพัฒนาให้ครอบคลุมกลุ่มต่าง ๆ ของชุมชน เช่น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร เพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมายและแผนพัฒนาของตนเอง ตลอดจนสร้างการบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน มีการกระจายผลประโยชน์สู่ชุมชนอย่างทั่วถึง

บ้านไอร์บาลอ ตำบลช้างเผือก อำเภोजะนนะ จังหวัดนราธิวาส เป็นหมู่บ้านพหุวัฒนธรรม สมาชิกชุมชนอยู่กันอย่างเรียบง่าย สงบสุข อาศัยพึ่งพากันและกัน มีความรัก ความสามัคคี เป็นเกราะป้องกันชุมชนที่แข็งแกร่ง มีต้นทุนทางพื้นที่ที่ครบถ้วนหลากหลาย ดังคำขวัญของอำเภोजะนนะที่ว่า “ดินแดนรอยเท้าหลวงพ่อเพชร เจ็ดสายน้ำตกสวย เมืองรอยผลไม้ ไอร์ป้อแด ล่องแก่ง แหล่งบอนหลากสี คูบัวมีช้างเผือก” แม้จะซ่อนตัวอยู่ในหุบเขาติดชายแดนมาเลเซียและอำเภอเบตง จังหวัดยะลา แต่ก็ซ่อนความอุดมสมบูรณ์ไว้ ไม่ผิด ที่นี้มีแหล่งน้ำสายแร่ทองคำไหลผ่าน มีดินดี น้ำดี อากาศที่ดี ส่งผลให้พืชพันธุ์ผลผลิตมีคุณภาพที่ดี เช่น สะตอ ส้มแขก สลัดอินโด มังคุด เงาะ จำปูลิง ลิ้นแข พุเรียนและลองกอง แต่พืชเหล่านี้มักให้ผลผลิตใน ห้วงเวลาเพียงแค่ 1-2 เดือน คือช่วงเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคม ซึ่งบางปี เช่นปี 2565 นี้ แทบไม่มีผลไม้อะไรในพื้นที่เลย โดยเฉพาะลองกองไม่ผลัดลักษณะของพื้นที่ที่กำลังถูกแทนที่ด้วยพุเรียน ซึ่งบางปีก็ให้ผลผลิตอย่างล้นเหลือ อีกทั้งการตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ขนส่งลำบากและเป็นพื้นที่ความมั่นคง มีพ่อค้าน้อยราย มารับซื้อ ทำให้ไม่สามารถกระจายสินค้าออกไปนอกพื้นที่ได้อย่างทั่วถึงที่เกษตรกรจำเป็นต้องขายผลผลิต ในราคาต่ำ ผลไม้บางชนิดเน่าเสียหายคาต้นโดยสิ้นเชิงอยู่เสมอ เกษตรกรจำเป็นต้องอดทนกับปัญหาเหล่านี้อย่างวนเวียน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ซ้ำซากทุกปี

จุดเริ่มต้นไวน์ลองกองไอร์บาลอ

ไวน์ลองกองไอร์บาลอ โดยกลุ่มแปลงใหญ่ลองกองตำบลช้างเผือก มีจุดเริ่มต้นจากกองส่งเสริมโครงการพระราชดำริ

การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร สนับสนุนงบประมาณ การดำเนินงานอย่างสอดคล้องกับนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตร ภายใต้โครงการตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ 37 อำเภอในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีโอกาสขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่อย่างเต็มศักยภาพ เป็นแกนหลักในการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานและภาคีต่าง ๆ ผลักดัน เสริมหนุนให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างแท้จริง โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส เป็นพี่เลี้ยงและขับเคลื่อนให้เกิดสินค้าของชุมชนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ของอำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานเกษตรอำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส ได้คัดเลือกพื้นที่โดยการกำหนดพื้นที่ร่วมกับศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และเป็นหน่วยงานหลักจัดให้มีเวทีชุมชน เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ สินค้าและคนตำบลช้างเผือก โดยได้เลือกบ้านไอร์บาลอ เป็นศูนย์กลางการพัฒนาolongkongให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น ได้มาตรฐาน GAP ควบคู่ไปกับการแปรรูป เพื่อแก้ไขปัญหาongkongราคาตกต่ำ คือการแปรรูปเป็นแยมongkong และไวน์ongkong ทำให้เกษตรกรได้คิด ได้ลงมือทำ ได้ประเมิรร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เกิดการรับผิดชอบร่วมกัน เกิดกิจกรรมอื่นๆ ที่กระจายผลประโยชน์กว้างขึ้นเรื่อยๆ ในชุมชน นอกจากจะเป็นการพัฒนา แก้ไขปัญหาตลอดจนอนุรักษ์ongkongแล้ว ยังเป็นการแก้ไขปัญหาแบบองค์รวม พัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ ช่วยบรรเทาปัญหาความมั่นคงได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งก้าวต่อไป จะเป็นการสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยการพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวด้วยทุนพื้นที่ที่ดี ผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่หลากหลาย และมีคุณภาพ ให้คนทั่วไปได้รู้จักและเชื่อมั่นในคน สินค้าและพื้นที่สุดขอบชายแดนใต้แห่งนี้

แยมongkong เนื้อนุ่ม ๆ หวาน ๆ หอม อร่อย โดยไม่ต้องเติมน้ำตาล ในปีแรกได้จำหน่ายเพียงในชุมชนเท่านั้น และเป็นที่น่าเสียดายเป็นอย่างยิ่งที่ปี พ.ศ. 2565 นี้ olongkongไม่มีผลผลิตเลย

“

เป้าหมายหลักของชุมชน ไม่ใช่แค่การทำไวน์ให้สำเร็จ ไม่ใช่แค่เสริมรายได้ให้หมู่บ้านเล็ก ๆ แต่จะเป็นการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และสร้างความเข้มแข็ง มั่นคงให้คนในพื้นที่จังหวัดชายแดนได้ด้วย

”

จึงยังไม่สามารถรับจองออเดอร์ได้ ส่วนไวน์ongkong แม้เป็นเพียงจุดเล็ก ๆ ที่ชาวบ้านไอร์บาลอได้เริ่มต้นทำอย่างท้าทาย “ไวน์” ซึ่งเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่ที่ขึ้นชื่อในด้านความมั่นคง แต่หากใครเคยได้ชิมongkongซีโป หรือongkongต้นหยงมัสในสวน จะเข้าใจได้ทันทีว่า ความหวาน ความหอม ความนุ่มนวลเป็นสิ่งที่หนึ่งซึ่งเป็นคุณภาพเดียวกันกับongkongของตำบลช้างเผือก ที่นำมาใช้เป็นวัตถุดิบทำไวน์ongkongไอร์บาลอ ทำให้ได้ไวน์ที่รสชาติหอม กลิ่นongkongอ่อน ๆ หวาน เข้มข้น ทุกคนที่ได้ลิ้มลองต่างติดใจพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า หอม หวาน ไม่เหมือนใคร เป็นไวน์ที่คนชื่นชอบไวน์จะต้องมี

ไวน์มีสรรพคุณให้ประโยชน์ต่อหัวใจ ช่วยในระบบไหลเวียนโลหิต โรคหลอดเลือดสมอง กระตุ้นความอยากอาหาร ลดความวิตกกังวล ปรับปรุงการย่อยอาหารโดยการเพิ่มกรดในกระเพาะอาหาร เป็นต้น ไวน์ongkongไอร์บาลอเป็นไวน์อีกชนิดหนึ่งที่ควรต้องได้ลิ้มลอง ซึ่งมีคนสั่งจองอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันไวน์ongkongไอร์บาลอหมัก 1 ปี ยังคงมีเหลือเพียง 1,000 ขวดเท่านั้น ซึ่งในปี 2566 จะเป็นไวน์ongkongหมัก 2 ปี และมีเหลือเพียง 150 ขวด เท่านั้น เนื่องจากปีนี้ไม่มีผลผลิตongkongซึ่งเป็นวัตถุดิบผลิตไวน์ สามารถสั่งจองไวน์และสอบถามรายละเอียดอื่น ๆ ได้ที่กลุ่มแปลงใหญ่ongkongตำบลช้างเผือก แอดไลน์ หรือ โทรศัพท์ 08 3001 8969 และ 09 7939 6726

LONGKONG WINE

วิสาหกิจชุมชนวัยหวาน เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่มและสร้างรายได้มาสู่ชุมชน

จุดเด่นของสินค้า :

วิสาหกิจชุมชนวัยหวานได้ผลิตสินค้าและบริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างยั่งยืน โดยผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้า ผลิตเพื่อจำหน่ายในชุมชน และกิจกรรมกลุ่มอื่น ๆ ได้แก่ ร้านเอ็นเคฟลาวเวอร์ (รับจัดดอกไม้ตามพิธีต่าง ๆ), กล้วยอาบ, กล้วยหอมทองตาก, มะม่วงหาวมะนาวโห่อบแห้ง, แปรรูปสับปะรดกวน, กล้วยกวน, น้ำมะม่วงหาวมะนาวโห่, ผลิตน้ำยาล้างจานและน้ำยาเอนกประสงค์ต่าง ๆ, ข้าวหมากสมุนไพร, สบู่สมุนไพร, เทียนหอม, หอมม่วงเข้ม, หอมม่วงกรอบ, หน่อไม้หวานดอง, ชุดอาหารว่าง (ข้าวกาแฟกล้วย และขนม), ชุดอาหารเช้า กลางวัน เย็น (ข้าวมันไก่ แกงส้ม แกงเผ็ด ฯลฯ), พวงกุญแจที่ระลึกเป็นรูปตามความต้องการ, กล้วยหอมทองตากทอด, แป้งทอดกล้วยแบบผสมเองกรอบนาน, ตะกร้าสานจากเส้นพลาสติก, ตัดเย็บเสื้อผ้า และห่อสื่อ รวมทั้งการทำหน้ากากผ้าจากผ้าขาวม้า และหน้ากากผ้าเพื่อบริจาคให้กับบุคลากรทางการแพทย์ในพื้นที่และประชาชนทั่วไปได้ใช้ในช่วงสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นต้น

มาตรฐานที่ได้รับ :

อย. มผช. GMP และ OTOP

ช่องทาง/สถานที่จำหน่าย :

จำหน่ายผ่านออนไลน์ www.bananaindy.com, Shopee, Fanpage, Facebook : ชันชาญน์ Sunshine, Line : nectarspl, โฆษณาผ่าน FM 101, ตลาดเกษตรกร, แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดเพชรบุรี, สถานที่ท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และออกบูธงานต่าง ๆ ที่หน่วยงานจัดเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์สินค้า

หน่วยงานที่สนับสนุน :

กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบุรี สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 2 จังหวัดราชบุรี สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดเพชรบุรี สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบุรี สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบุรี กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชีวิตรอบบ่อ สำนักงานแรงงานจังหวัดเพชรบุรี ศูนย์อุตสาหกรรมภาค 8 จังหวัดเพชรบุรี ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) และหน่วยงานเอกชน

แนวคิดของผู้นำวิสาหกิจชุมชน

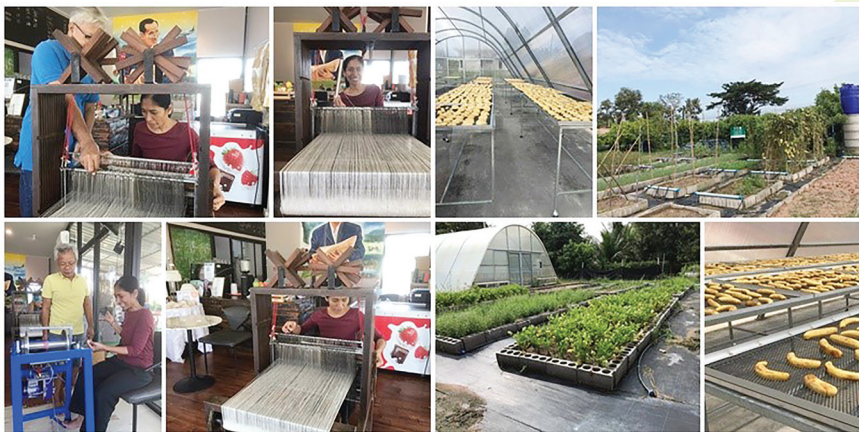
นางปนิดา มุลนันต์ ประธาน

วิสาหกิจชุมชนวัยหวาน กล่าวว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพทำการเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นหลักทำให้รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ในปี พ.ศ. 2522 หมู่บ้านหนองเขื่อนได้รับการส่งเสริมและคำแนะนำจากสำนักงานเกษตรอำเภอชะอำ ให้สตรีในหมู่บ้านรวมกลุ่มกันตามความสมัครใจ เพื่อเรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่มและสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพเสริม นอกเหนือจากอาชีพเกษตรกรรม โดยจัดตั้งเป็นกลุ่มชื่อว่า “กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองเขื่อน” ซึ่งในระยะแรกยังไม่มีกิจกรรมและรายได้ของกลุ่ม

จนในปี พ.ศ. 2530 สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองเขื่อนมีกิจกรรมสานตะกร้าจากก้านมะพร้าวเพื่อเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ แต่เนื่องจากกลุ่มยังไม่สามารถหาตลาดเพื่อจำหน่ายได้ กิจกรรมจึงไม่ต่อเนื่อง มีการรวมตัวกันทำกิจกรรมเป็นครั้ง ๆ ไป และพัฒนาต่อยอดจากการมีส่วนร่วมของสตรีในชุมชน ส่งผลให้เกิดกิจกรรมสร้างรายได้สร้างความสุขให้แก่ครัวเรือนเกษตรกร และในปี 2557 คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและสมาชิกลงความเห็นตามมติที่ประชุมให้เปลี่ยนชื่อ “กลุ่มแม่บ้าน

นางปนิดา มุลนันต์
ประธานวิสาหกิจชุมชนวัยหวาน

เกษตรกรบ้านหนองเขื่อน” เป็น “กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรวัยหวาน” เพื่อให้เป็นที่ยึดจำ มีความไพเราะ เรียกขาน ได้ง่าย ทันสมัยในยุคปัจจุบัน และให้เข้ากับผลิตภัณฑ์สินค้าอาหารแปรรูปของกลุ่มมากขึ้น

เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2560 ได้จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนวัยหวาน รหัสทะเบียน 2-76-04-07/1-0018 ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 36 คน โดยแนวคิดในการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนวัยหวาน คือ การหารายได้เสริมให้กับสมาชิกที่ว่างจากการทำงานในไร่ ซึ่งมุ่งหวังว่าจะเป็นกลุ่มที่แข็งแรง ไม่แตกแยก ไม่ทิ้งกัน ไม่มีใครเอาเปรียบคนอื่นเพื่อให้ตัวเองได้ดีไปเพียงคนเดียว ด้วยเหตุนี้กลุ่มจึงมีการรวมตัวกันด้วยดีตลอดมา

ความเสียสละและความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

สมาชิกวิสาหกิจชุมชนวัยหวานบ้านหนองเขื่อนมีความคิดจะนำพาความเจริญและรายได้มาสู่ชุมชนและเชื่อว่าหากกลุ่มทำสำเร็จชีวิตความเป็นอยู่จะดีขึ้น การทำงานในกลุ่มจึงไม่มีใครเคยถามเลยว่าวันนี้จะได้ค่าจ้างเท่าไร แต่จะถามว่าวันนี้เราจะทำอย่างไรให้คนรู้จักเรามากขึ้น พวกเขาพร้อมที่จะช่วยกันสร้างกลุ่มของเราให้เข้มแข็งโดยที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ การรักในถิ่นฐานบ้านเกิดของตัวเองนั่นเอง

การกิจกรรมด้านสาธารณประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วิสาหกิจชุมชนวัยหวาน ดำเนินกิจกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์จากส่วนต่าง ๆ ของกล้วย ดังนี้

1. **ผลกล้วย** : แปรรูปเป็นกล้วยหอมทองตากแสงอาทิตย์ แยมกล้วยตาก วาฟเฟิลกรอบกล้วยหอมทอง กล้วยกวน 3 รส แป้งกล้วย กล้วยผงชงพร้อมดื่ม กล้วยอัดเม็ด ผงกล้วย แก๊กรวดไพลย่อน ไซร์ปกล้วย คุกกี้กล้วย
2. **เปลือกกล้วย** : แปรรูปเป็นครีมทาผิว โลชั่นบำรุงผิวหน้าและครีมอาบน้ำ
3. **ใบและกาบนอก** : แปรรูปเป็นภาชนะใส่อาหาร
4. **ต้นกล้วย** : แปรรูปเป็นโยกกล้วย ผ้า กระเป๋า หมวก เสื้อ ฯลฯ
5. **น้ำในต้นกล้วย** : แปรรูปเป็นยาสระผม
6. **เศษที่เหลือจากการตัด** : แปรรูปเป็นเฟอร์นิเจอร์
7. **ส่วนที่เหลืออื่น ๆ** : นำไปหมักทำปุ๋ย

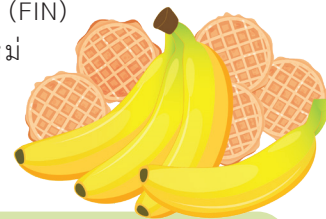
การเป็นอาสาสมัครเกษตรหรือวิทยากรถ่ายทอดความรู้แก่ครอบครัวเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป

วิสาหกิจชุมชนวัยหวานมีเรื่องราวต่าง ๆ มากมายที่จะให้เรียนรู้ สำหรับผู้ที่สนใจศึกษาในเรื่องของอาชีพ ตามความสนใจและเป็นศูนย์เรียนรู้ของกลุ่มยุวชนเกษตรภายนอกโรงเรียนด้วย ทั้งนี้ ยังเป็นศูนย์กลางประสานงานให้ความช่วยเหลือชุมชน และการประสานงานระหว่างภาครัฐกับชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ วิสาหกิจชุมชนวัยหวานได้ช่วยเหลือชุมชนโดยใช้เงินสาธารณะของกลุ่มทำในสิ่งที่ชุมชนต้องการโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการกลุ่ม

การพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์

วิสาหกิจชุมชนวัยหวานมีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ตลอดเวลา ดังนั้น กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตรและสำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบุรี จึงได้สนับสนุนการนำผลพลอยได้จากการตัดแต่งกล้วยหอมทองอบแห้งมาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ ได้แก่ วาฟเฟิลกล้วยหอมทองที่มีลักษณะเป็นแผ่นแป้งบางและกรอบ มีกลิ่นหอมและรสชาติที่โดดเด่นของกล้วยหอมทอง อีกทั้งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าทางโภชนาการ โดยมีศูนย์นวัตกรรมอาหารและบรรจุภัณฑ์ (FIN) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นที่ปรึกษาซึ่งได้รับการตอบรับจากผู้บริโภคเป็นอย่างดี

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม วิสาหกิจชุมชนวัยหวาน

- 61/2 หมู่ที่ 4 ตำบลไร่ใหม่พัฒนา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 76120
- นางปณิดา มูลนันต์
ประธานวิสาหกิจชุมชนวัยหวาน
- 08 6380 6338
- bananaindy.p@gmail.com
- www.bananaindy.com

ช่ายคา DOAE

เรียบเรียง : นาฏสรวง อินทร์แก้ว, สมิตินิ์ ขาวศรี สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

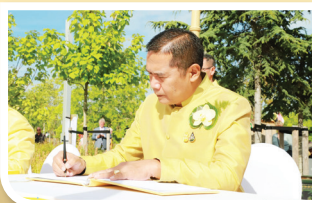
ข้อมูล-ภาพ : กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กลุ่มโสตทัศนูปกรณ์ สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2565 นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร พร้อมคณะผู้บริหารระดับสูง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมงานสัมมนาคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมี ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน เพื่อมอบนโยบายการเพิ่มศักยภาพ คณะกรรมการอาสาสมัครเกษตร ในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรและสนับสนุนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งให้อาสาสมัครเกษตรมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร และเป็นเครือข่ายการทำงานในพื้นที่ และสร้างขวัญ กำลังใจ ในการปฏิบัติงานให้อาสาสมัครเกษตร ณ ห้องลาเวนเดอร์ ชั้น 3 โรงแรม ทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร โดยมีอาสาสมัครเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 16 สาขา จำนวน 77 คน เข้าร่วมงาน

เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2565 นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร และคณะผู้บริหาร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แขกผู้มีเกียรติ ผู้แทนจากประเทศไทย และชุมชนชาวไทยในเนเธอร์แลนด์เข้าร่วมงาน The International Horticultural Expo (EXPO 2022 Floriade Almere) ณ เมือง Almere ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ โดยมี ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานในพิธีเปิดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 28 กรกฎาคม 2565 ณ บริเวณอาคาร Thailand Pavilion และมีพิธีจุดเทียนชัยถวายพระพรชัยมงคลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งตลอดทั้งวันได้จัดให้มีกิจกรรม การสาธิตนวดแผนไทย การแกะสลักผักและผลไม้ การสาธิตประกอบอาหารไทย การแสดงถนนสายอาหาร การแสดงนาฏศิลป์ไทย การแสดงดนตรีสากล และเพลงพระราชนิพนธ์

เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2565 นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมเปิดเวทีเครือข่าย Young Smart Farmer ระดับประเทศ โดยมี ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน พร้อมด้วยคณะผู้บริหารระดับสูงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ Young Smart Farmer และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร กว่า 250 คน เข้าร่วมงาน ณ โรงแรม ทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน กรุงเทพมหานคร เพื่อเชื่อมโยงเครือข่าย Young Smart Farmer ภายในงานมีการจัดแสดงผลงานและสินค้าเกษตรของ Young Smart Farmer เพื่อให้ได้รับการพัฒนาต่อยอด องค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านเกษตรและอาหาร มีการบรรยายให้ความรู้ การแบ่งกลุ่มฝึกภาคปฏิบัติ การระดมความคิด และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านกรณีศึกษา รวมถึงมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายร่วมจัดแสดงผลงานวิชาการและเทคโนโลยี

เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2565 นางอัญชลี สุวจิตตานนท์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร นำคณะสื่อมวลชนศึกษาดูงาน ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลท่าช้าง หมู่ที่ 10 ตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นเครือข่ายสนับสนุนการทำงานของ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ภายใต้การสนับสนุนของกรมส่งเสริมการเกษตรในด้านดินและปุ๋ยที่บริหารจัดการโดยเกษตรกร และเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านดินและปุ๋ยของชุมชน นักเรียน นักศึกษาศาสนาต่าง ๆ ถือเป็นกลุ่มที่มีความเข้มแข็ง ทำให้ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ระดับเขต เมื่อปี 2564 ที่ผ่านมา จากนั้นได้นำคณะสื่อมวลชนเข้าร่วมในพิธีเปิดงานเทศกาลและของดีชายแดนใต้ โดยมีนายณัฐฤกษ์ สิทธิโอสธ รองผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี เป็นประธานเปิดงาน ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 4-7 สิงหาคม 2565 ณ เซ็นทรัลเฟสติวัลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้กับประชาชน เกี่ยวกับผลไม้อัตลักษณ์ คุณภาพเกรดพรีเมียมจากพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2565 นายวันนิตย์ พลเคน รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมต้อนรับ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และคณะ ในการเดินทางมาตรวจราชการติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร และร่วมให้สัมภาษณ์การดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ผ่านช่องทาง Facebook Live กรมประชาสัมพันธ์ ณ บริเวณงานกล้วยไข่แปลงใหญ่ บ้านท้องคั่ง หมู่ที่ 7 ตำบลพุดรา อำเภอลองของ จังหวัดกำแพงเพชร โดยกล้วยไข่ ถือเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญสร้างรายได้ให้จังหวัดกำแพงเพชร ปีละกว่า 600 ล้านบาท และเป็นพืชรักของคนทั่วไป จนได้รับการขนานนามว่า “เมืองกล้วยไข่” จังหวัดกำแพงเพชรมีนโยบายการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไข่ ประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ 1) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ โดยใช้แปลงใหญ่กล้วยไข่ ตำบลท่าพุดรา เป็นต้นแบบและขยายผล 2) พัฒนาเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไข่เป็น Smart Farmer และ 3) ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตกล้วยไข่ เพื่อเพิ่มมูลค่า สร้างความเข้มแข็ง ตลอดจนการเข้าถึงแหล่งทุน

เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2565 นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นประธานเปิดการประชุมศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านการอารักขาพืช ครั้งที่ 5/2565 ณ โรงแรมภูเรือชะงัด รีสอร์ท อ.ภูเรือ จ.เลย โดยการประชุมในครั้งนี้จัดขึ้นเพื่อนำเสนอเกี่ยวกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ ความก้าวหน้าการดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมโรคในต่างถิ่นสำหรับหลังแบบครอบคลุมพื้นที่กำหนดการส่งรายงานผลการศึกษาด้านดินและปุ๋ย แปลงเกษตรอัจฉริยะ และรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานและผลงานวิจัย โดยศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านการอารักขาพืชทั้ง 9 ศูนย์ของกรมส่งเสริมการเกษตร จากนั้นในช่วงบ่ายได้ลงพื้นที่เพื่อตรวจเยี่ยมและศึกษาดูงาน จุดที่ 1 ณ หมู่บ้านอะโวกาโด หมู่บ้านห้วยลาด ตำบลสนามคม อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย จุดที่ 2 ณ สวนแก้วมังกรไร่พ้อจอม หมู่บ้านหนองแขง ตำบลสนามคม อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย และจุดที่ 3 ณ กลุ่มแปลงใหญ่ไม้ดอก - ไม้ประดับ ตำบลหนองบัว อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ซึ่งมีเครือข่าย Yong Smart Farmer กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน อาสาสมัครเกษตรกร ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ในเขตอำเภอภูเรือ ร่วมให้การต้อนรับ

วันที่ 16 สิงหาคม 2565 นายครองศักดิ์ สงรักษา รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นประธานในพิธีเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับเขต (RW) ครั้งที่ 2/2565 พร้อมทั้งมอบแนวทางการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วย BCG Model ให้แก่เจ้าหน้าที่ โดยงานนี้จัดขึ้นโดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 1 จังหวัดชัยนาท ระหว่างวันที่ 16 - 17 สิงหาคม 2565 ณ โรงแรมแพนด้า รีสอร์ท จังหวัดชัยนาท ในรูปแบบ Hybrid RW ซึ่งเป็นการผสมผสานรูปแบบการจัดงานทั้งทางระบบ On-site และระบบ Online เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในระดับเขต จังหวัด อำเภอ และศูนย์ปฏิบัติการได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และนำเสนอผลงานการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตรของจังหวัดและศูนย์ปฏิบัติการ รวมทั้งมีการจัดนิทรรศการผลการดำเนินงานประเด็นท้าทาย ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผลงานของนักวิชาการในโครงการพัฒนาผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตพืช (Mr.Train)

(ข่าว : สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 1 จังหวัดชัยนาท)

กรณีศึกษา

การพิสูจน์ทราบสาเหตุของโรครากเน่าชะอม อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

โรคพืชหรือความผิดปกติของพืชที่พบเจอส่วนใหญ่สามารถมองเห็นและวินิจฉัยหรือจำแนกได้ด้วยสายตาจากรอยโรค กรณีที่เกิดจากเชื้อสาเหตุ ความไม่สมดุลของธาตุอาหาร หรือสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม แต่ในบางครั้งพบโรคที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้อย่างชัดเจน

เมื่อเกษตรกรหรือประชาชนทั่วไปสำรวจพบว่าพืชที่ปลูกอยู่ในแปลงหรือภายในบ้านแสดงอาการผิดปกติหรือพบว่าเป็นโรคพืช สามารถนำตัวอย่างพืชหรือภาพถ่ายพืชที่มีความผิดปกติไปขอคำปรึกษา เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของอาการผิดปกติดังกล่าวได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด และศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชในเขตพื้นที่ เพื่อพิสูจน์ทราบสาเหตุของโรคพืชและเสนอแนะทางเลือกในการป้องกันกำจัดที่ถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการในแต่ละกรณี

สำหรับกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกรผู้ปลูกชะอมบ้านกล้วย ตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี สำรวจพบว่า ต้นชะอมของเกษตรกร 2 ราย แสดงอาการยอดและใบค่อย ๆ แห้ง หลุดร่วงไปจนหมดทั้งต้น ลำต้นแห้งตาย และมีอาการรากเน่าโดยไม่ทราบสาเหตุ จึงได้ทำการเก็บตัวอย่างต้นชะอมที่พบอาการผิดปกติดังกล่าวและส่งตัวอย่างไปยัง หน่วยวิจัยและบริการโรคพืช ภาควิชาโรคพืช คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการตรวจวิเคราะห์เบื้องต้นพบว่าเชื้อราที่แยกได้จากตัวอย่างชะอม ได้แก่ *Fusarium* sp., *Curvularia* sp. และ *Lasiodiplodia* sp. ซึ่งสอดคล้องกับการตรวจสอบของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี และ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดชัยนาท ที่พบเชื้อรา *Fusarium* sp. ขณะที่คลินิกพืช กรมวิชาการเกษตร พบเชื้อรา *Macrophomina* sp.

จากการศึกษาในระดับห้องปฏิบัติการถึงประสิทธิภาพในการยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อรา *Fusarium* sp. และเชื้อรา *Macrophomina* sp. ซึ่งคาดว่าจะจะเป็นเชื้อราสาเหตุโรครากเน่าในชะอม ณ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดชัยนาท ด้วยเทคนิคอาหารพิษ (Poisoned food technique) คือ การผสมสารป้องกันกำจัดเชื้อรากับอาหารเลี้ยงเชื้อรา Potato dextrose agar (PDA) โดยใช้สารเคมีผสมในอัตราแนะนำข้างฉลากต่อน้ำ 100 มิลลิลิตร ผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 การประเมินประสิทธิภาพของสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราในการยับยั้งเชื้อรา *Fusarium* sp. และเชื้อรา *Macrophomina* sp. บน PDA โดยเทคนิคอาหารพิษเป็นเวลา 7 วัน โดยวางแผนการทดลองแบบ Completely Randomize Design (CRD) จำนวน 5 ซ้ำ

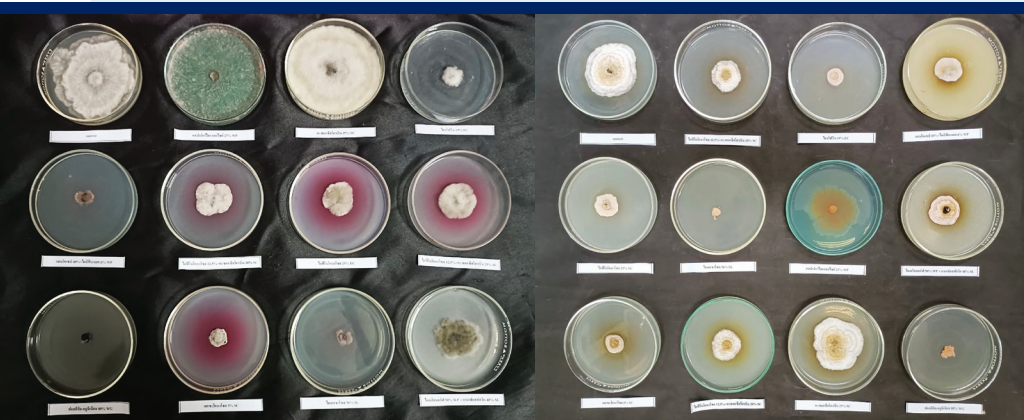
กรรมวิธีควบคุมและสารป้องกันกำจัดเชื้อรา	กลุ่ม FRAC ²	ความเข้มข้นของสาร (ppm)	เปอร์เซ็นต์การยับยั้ง ¹	
			<i>Fusarium</i> sp.	<i>Macrophomina</i> sp.
1. กรรมวิธีควบคุม	-	-	0.00 ± 0.00f	0.00 ± 0.00f
2. ไดฟิโนโคนาโซล 12.5% ผสมอะซอกซิสโตรบิน 20% SC	กลุ่ม 3 และกลุ่ม 11 ตามลำดับ	125 และ 200 ตามลำดับ	68.70 ± 0.88bc	81.66 ± 4.69b
3. ไตรโฟรีน 19% EC	กลุ่ม 3	190	71.29 ± 4.47bc	100.00 ± 2.36a
4. แมนโคเซป 60% ผสมวาลิฟนาเลท 6% WP	กลุ่ม M	1,500 และ 150 ตามลำดับ	77.10 ± 9.43b	83.33 ± 4.97b
5. ไดฟิโนโคนาโซล 25% EC	กลุ่ม 3	250	61.28 ± 3.02c	75.55 ± 7.95c
6. ไฮเมกซาโซล 36% SL	กลุ่ม 3	540	100 ± 0.00a	96.44 ± 0.00a
7. คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ 27% WP	กลุ่ม M	540	17.74 ± 16.84e	0.00 ± 3.93f
8. ไดเมโทมอร์ฟ 50% WP ผสมกรดฟอสฟอนิก 40% SL	กลุ่ม 40 และกลุ่ม 33	500 และ 1,200 ตามลำดับ	49.36 ± 11.09d	66.66 ± 0.00d
9. เฮกซะโคนาโซล 5% SC	กลุ่ม 3	100	69.99 ± 4.21bc	100.00 ± 1.18a
10. อะซอกซิสโตรบิน 25% SC	กลุ่ม 11	125	50.64 ± 4.50d	14.88 ± 0.00e
11. ฟอสอีทิล-อลูมิเนียม 80% WG	กลุ่ม 33	2,000	75.02 ± 6.89b	100.00 ± 0.00a
LSD			9.49	4.41
CV			3.33	3.51
p-value			*	*

หมายเหตุ 1/ ค่าเฉลี่ย ± SE และตัวอักษรที่ต่างกันในกลุ่มเดียวกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (P < 0.05)

2/ กลุ่ม FRAC คือ การจัดแบ่งกลุ่มสารเคมีตามกลไกการออกฤทธิ์ต่อเชื้อสาเหตุโรคพืช โดย Fungicide Resistance Action Committee

จากตารางที่ 1 การประเมินประสิทธิภาพของสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราในการยับยั้งเชื้อรา *Fusarium* sp. และเชื้อรา *Macrophomina* sp. บน PDA โดยเทคนิคอาหารพิษเป็นเวลา 7 วัน พบว่า ไฮเมกซาโซล 36% SL มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อรา *Fusarium* sp. ดีที่สุด รองลงมา คือ ฟอสอีทิล-อลูมิเนียม 80% WG และแมนโคเซป 60% ผสมวาลิฟนาเลท 6% WP ตามลำดับ ขณะที่เฮกซะโคนาโซล 5% SC, ฟอสอีทิล-อลูมิเนียม 80% WG และไตรโฟรีน 19% EC มีประสิทธิภาพในการยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อรา *Macrophomina* sp. ดีที่สุด รองลงมา คือ ไฮเมกซาโซล 36% SL และแมนโคเซป 60% ผสมวาลิฟนาเลท 6% WP ตามลำดับ จึงแนะนำให้ใช้ไฮเมกซาโซล 36% SL (กลุ่ม 3) ฟอสอีทิล-อลูมิเนียม 80% WG (กลุ่ม 33) และแมนโคเซป 60% ผสม

วาลิฟินาเลท 6% WP (กลุ่ม M) ซึ่งสารแต่ละชนิดจัดอยู่ต่างกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ แนะนำให้เลือกใช้สลับกันเพื่อป้องกันการต้านทานสารของเชื้อราสาเหตุโรค ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่า สารป้องกันกำจัดโรคพืชที่มีเปอร์เซ็นต์การยับยั้งเชื้อราสาเหตุโรครากเน่าในท้องปฏิบัติการได้ดีและค่าการละลายน้ำสูงจะมีแนวโน้มที่ดีต่อประสิทธิภาพการใช้สารทางดินในสภาพแปลง เช่น ฟอสฟิธิล-อลูมิเนียม 80% WG ค่าการละลายน้ำ 120,000 กรัม/ลิตร ณ อุณหภูมิ 20 °C และไฮเมกซาโซล 36% SL ค่าการละลายน้ำ 65,000 กรัม/ลิตร ณ อุณหภูมิ 20 °C เป็นต้น อย่างไรก็ตามการประเมินในระดับท้องปฏิบัติการนั้นเป็นการทดลองที่สารเคมีสัมผัสกับเชื้อราได้โดยตรง ซึ่งสามารถควบคุมปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมได้ ขณะที่ในสภาพแปลงเป็นระบบเปิด ซึ่งสอดคล้องกับ Gikas *et al.*, (2022) อธิบายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดโรคพืชทางดิน ได้แก่ (1) ค่าการละลายน้ำของสาร ซึ่งกรณีที่สารมีค่าการละลายน้ำสูง จะถูกดูดซับกับอนุภาคดินและพืชได้น้อย (2) ค่าการแตกตัวของสาร (pKa) ซึ่งเป็นตัวควบคุมการละลายของสารป้องกันกำจัดโรคพืชและธาตุอาหารของพืชให้มาอยู่ในรูปที่พืชสามารถดูดซึมไปใช้ประโยชน์ (3) ค่าการระเหยของสาร (4) ค่าสัมประสิทธิ์การแบ่งส่วนระหว่างออกตาดินกับน้ำ (Kow) ซึ่งบ่งชี้ว่าสารสามารถสะสมในสิ่งมีชีวิตได้ดีเพียงใด สารที่มีค่า log Kow ต่ำกว่า 0.5 จะผ่านผนังเซลล์ได้จึงเคลื่อนที่ไปยังส่วนต่าง ๆ ของพืช หรือสะสมในพืชได้ดี (5) ค่าสัมประสิทธิ์การแบ่งส่วนระหว่างคาร์บอนอินทรีย์ในเฟสดินกับน้ำ (Koc) คำนี้นบ่งชี้ว่าสารประกอบอินทรีย์จะแบ่งส่วนอยู่

ในเฟสดินกับน้ำได้ดีเพียงใด โดยในเฟสดินเป็นการจับมวลของสารต่อหน่วยมวลของคาร์บอนอินทรีย์ในดินที่สภาวะสมดุล ถ้าค่า Koc สูง บ่งชี้ว่าสารนั้นอาจถูกดูดซับไว้ในคาร์บอนอินทรีย์ในดินได้มาก (6) ค่า DT_{50} หมายถึง ระยะเวลาที่ความเข้มข้นของสารป้องกันกำจัดโรคพืช จะลดลงเหลือ 50% ของปริมาณเริ่มต้นที่ใช้สารทางดิน (7) เนื้อดิน (8) ปริมาณคาร์บอนอินทรีย์ในดิน (9) ค่าความเป็นกรดต่างของดิน (10) ชนิดแร่ดินเหนียวในดิน (11) ปริมาณอินทรีย์วัตถุที่ละลายน้ำได้ในดิน (12) ความสามารถในการแลกเปลี่ยนประจุบวกของดิน และ (13) ปัจจัยอื่น ๆ เช่น การไหลผ่านผิวดินของน้ำ การชะล้างของดิน น้ำฝน การให้น้ำ ตลอดจนการย่อยสลายของจุลินทรีย์ดิน การสลายตัวของสารป้องกันกำจัดโรคพืชเพราะน้ำและแสง เป็นต้น

ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องนำไปทดสอบประสิทธิภาพของสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรากับต้นชะอมในแปลงปลูกที่เริ่มมีอาการใบเหี่ยวและหลุดร่วง ผลการทดสอบเบื้องต้น พบว่า สารไฮเมกซาโซล 36% SL อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร และสารฟอสฟิธิล-อลูมิเนียม 80% WG อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตรมีแนวโน้มที่ดีในการป้องกันกำจัดเชื้อราโรครากเน่าในชะอม โดยต้นชะอมจะหยุดอาการใบเหี่ยวและแตกงอกขึ้นมาใหม่ได้ จากการเผยแพร่ผลการศึกษาสู่เกษตรกรในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งผลให้เกษตรกรทราบชนิดสารเคมีที่มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างการรับรู้การผลิตชะอมที่ปลอดภัย และการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืชอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

Gikas, G. D., Parlakidis, P., Mavropoulos, T. and Vryzas, Z. (2022). Particularities of Fungicides and Factors Affecting Their Fate and Removal Efficacy: A Review. Sustainability, MDPI, vol. 14(7), 1-23.

ขอบขอบคุณ

โครงการพัฒนาผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตพืช (Mr.Train) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1 จังหวัดชัยนาท, นางวนิดา พุทริ้ว และนายรัฐณู พิสุทธิศาสน์ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดชัยนาท, กลุ่มวิจัยโรคพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร, อาจารย์ ดร.จิราวรรณ ฉายาวัดน์ และอาจารย์ ดร.รติยาพร ใจดี สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และนวัตกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, หน่วยวิจัยและบริการโรคพืช ภาควิชาโรคพืช คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, บริษัท โซตัส อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล จำกัด, บริษัท ชินเจนทา ครอป โปรเทคชั่น จำกัด, บริษัท ไบเออร์ ครอปไฮยน์ (ประเทศไทย) จำกัด, บริษัท ออสการ์ อะโกร จำกัด รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ทำให้การศึกษาในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

การขึ้นทะเบียน และปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ผ่าน e-Form

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้พัฒนาระบบการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรออนไลน์ (e-Form) ผ่านทางเว็บไซต์เป็นการยกระดับการให้บริการกับเกษตรกรที่มีความพร้อมสามารถเข้าถึงบริการหรือมาตรการภาครัฐได้อย่างรวดเร็ว และเป็นการอำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ประชาชน ในการเดินทางติดต่อราชการ รวมถึงการไม่เรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้จากประชาชน โดยได้กำหนดการนำร่องเปิดใช้งานระบบ e-Form ทะเบียนเกษตรกร เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2565 ที่ผ่านมา เฉพาะเกษตรกร รายใหม่ที่ถูกปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด น.ส.4 เท่านั้น ซึ่งมีระบบในการเชื่อมโยงตรวจสอบข้อมูลเอกสารสิทธิ์จากกรมที่ดิน ผ่านทาง Linkage Center

และจะเปิดใช้งานสำหรับเกษตรกรรายใหม่ทุกชนิดพืช ที่มีเอกสารสิทธิ์ และไม่มีเอกสารสิทธิ์ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2565 เป็นต้นไป ทางเว็บไซต์ <http://efarmer.doe.go.th> ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอใกล้บ้านท่าน ทั่วประเทศ

โดยกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบดิจิทัลมี 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ตรวจสอบยืนยันตัวตนบุคคล 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบความถูกต้องของเลขบัตรประชาชน ชื่อ-สกุล วันเดือนปีเกิด ว่าถูกต้องหรือไม่ ด้วยการใส่หมายเลขบัตรประชาชน 13 หลัก (หน้าบัตร) กับหมายเลขหลังบัตรประจำตัวประชาชน 12 หลัก โดยการเชื่อมโยงแบบ API (Application Program Interface) แบบ Real time ผ่านบริการของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.)

ขั้นตอนที่ 2 เจ้าหน้าที่ยืนยันตัวตนเกษตรกร ผ่าน Linkage Center ซึ่งเป็นการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ โดยรัฐบาลได้มอบหมายให้กรมการปกครองเป็นหน่วยงานกลางในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลประชาชนกับส่วนราชการ กว่า 167 หน่วยงาน โดยตอบกลับข้อมูลส่วนบุคคล และที่อยู่

ส่วนที่ 2 ตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องของการแจ้งปลูกพืชตามเงื่อนไข และระเบียบการขึ้นทะเบียน

การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ผ่าน e-Form โดยในระยะแรก เป็นพืชชนิดไม้ยืนต้น ในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด น.ส.4 ตรวจสอบข้อมูลกับกรมที่ดิน (พิกัดที่ตั้งแปลง เลขโฉนด ประเภท เนื้อที่ ที่ตั้ง) โดยการเชื่อมโยงแบบ API (Application Program Interface) แบบ Real time และจะเปิดใช้งานสำหรับเกษตรกรรายใหม่ทุกชนิดพืชที่มีเอกสารสิทธิ์ และไม่มีเอกสารสิทธิ์ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2565 เป็นต้นไป

ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ผ่าน e-Form

ที่เว็บไซต์ทะเบียนเกษตรกร <http://efarmer.doe.go.th> มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 2 เจ้าหน้าที่อนุมัติ

เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ
การยืนยันตัวตน
ของเกษตรกร
และ
อนุมัติให้ใช้งาน
ภายใน 5 วันทำการ

ขั้นตอนที่ 1 ลงทะเบียน

เกษตรกรลงทะเบียนที่
เว็บไซต์ทะเบียนเกษตรกร
<http://efarmer.doe.go.th>

ขั้นตอนที่ 3 แจ้งปลูก

- เกษตรกรแจ้งปลูกผ่าน e-Form โดยต้องแจ้งข้อมูล และกรอกข้อมูลให้ถูกต้อง ครบถ้วนตามความเป็นจริง การระบุเนื้อที่ ที่เพาะปลูก/เลี้ยง ต้องทักกลับเนื้อที่ที่ไม่ได้ ปลูก/เลี้ยง ออก เช่น การปลูกข้าวให้หักเนื้อที่ ที่อยู่อาศัย โรงเรือน สระน้ำ ปศุสัตว์ นาหญ้า หรือพืช ชนิดอื่นออก
- แนบไฟล์ภาพ การทำการเกษตร
- แนบไฟล์แบบคำร้องทะเบียน เกษตรกร (แบบ ทบก 01) ที่เกษตรกรลงชื่อรับรองข้อมูล รวมทั้งพยาน (ผู้นำชุมชน /อภม.) ลงชื่อ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตาม แบบคำร้อง

ขั้นตอนที่ 4

ตรวจสอบประวัติ/ติดตามสถานะ

เกษตรกรที่แจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จะต้องผ่านการตรวจสอบ

1. ตรวจสอบด้วยระบบโปรแกรม
 - : ตรวจสอบข้อมูลบุคคล (กรมการปกครอง)
 - : ตรวจสอบข้อมูลเอกสารสิทธิ์ นส.4 (กรมที่ดิน)
2. ตรวจสอบทางสังคม
 - : ติดประกาศรายชื่อ 3 วัน/ประชาคม
 - : และ/หรือ ตรวจสอบพื้นที่จริง
3. ตรวจสอบแปลงปลูก
 - : ตรวจสอบในพื้นที่จริง หรือวาดแปลงด้วยระบบ หรือตรวจสอบจากภาพถ่าย เมื่อเจ้าหน้าที่ยืนยันผลการตรวจสอบในระบบแล้ว จึงจะถือว่าเป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร โดยสมบูรณ์ และสามารถนำข้อมูลไปใช้เข้าร่วมโครงการ หรือมาตรการต่าง ๆ ได้

ส่วนสมุดทะเบียนเกษตรกร เป็นเอกสารที่แสดงรายการ การดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร ของเกษตรกรเท่านั้น

ทั้งนี้ เมื่อมีการนำข้อมูลทะเบียนเกษตรกรไปใช้ประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือในโครงการ หรือ มาตรการต่าง ๆ ผู้ที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ต้องเป็นไปตามเงื่อนไข ของโครงการหรือมาตรการที่จะกำหนดขึ้น

SCAN QR Code
เพื่อรับชม Clip

ดาหลา

ไม้ดอกสวย รวยสรรพคุณ ควรค่าการอนุรักษ์

ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นศูนย์ให้บริการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการเกษตร ตั้งอยู่เลขที่ 292/3 หมู่ที่ 5 ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีแปลงแม่พันธุ์ในพื้นที่ประมาณ 3 ไร่ เป็นแปลงอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชในพื้นที่ศูนย์และแปลงในโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยดาหลาเป็นพืชชนิดหนึ่งที่ทำกรสำรวจ รวบรวมและอนุรักษ์ไว้ในโครงการฯ เพราะดาหลาเป็นไม้ดอกท้องถิ่นทางภาคใต้ชนิดหนึ่งที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลายส่วน เนื่องจากไม่ได้มีการส่งเสริมให้ปลูกในพื้นที่ ส่งผลให้ปริมาณต้นดาหลาในพื้นที่ภาคใต้เริ่มลดน้อยลงทุกปี ทางศูนย์ฯ จึงได้ทำการเก็บรวบรวมพันธุ์เพื่อเป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช ที่กำลังจะสูญหายไป ที่นี้เราได้เก็บรวบรวม “พันธุ์ดาหลา” ไว้สำหรับทำพันธุ์เพื่อเป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช และขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งสายพันธุ์ส่วนใหญ่เป็นสายพันธุ์ดั้งเดิมและยะลา มีทั้งสีขาว แดง ชมพู แดงเข้ม และพันธุ์พื้นเมือง

“ดาหลา” เป็นพืชชนิดหนึ่งที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริสให้ทรงปลูกเมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินแปลงอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2553 เพื่อการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์

“ดาหลา” เป็นพืชที่เป็นได้ทั้งอาหารคาว อาหารหวาน สมุนไพร เครื่องสำอาง และต่อยอดเป็นอาชีพได้ เช่น ตัดดอกขาย จัดดอกไม้ และแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เป็นต้นสามารถขยายพันธุ์ได้ทั้งการแยกเหง้า แยกหน่อ เพาะเมล็ด และเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ

การส่งเสริมการปลูกไม้ดอกเมืองร้อน (ดาหลา)

ศูนย์ฯได้วางแผนดำเนินการส่งเสริมการปลูกไม้ดอกเมืองร้อน โดยเริ่มจาก “ดาหลา” เพื่อดำเนินงานตามกรอบการเรียนรู้ทรัพยากร การใช้ประโยชน์ และการสร้างจิตสำนึก พร้อมกับการส่งเสริมสู่ชุมชน และเกษตรกรทั่วไป ตามแนวทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ในการขยายผลโครงการเนื่องมาจากพระราชดำริ ขั้นตอนแรกได้ ประชาสัมพันธ์เพื่อหากกลุ่มเป้าหมายผ่านสำนักงานเกษตรจังหวัดในเขต รับผิดชอบ และเปิดรับสมัครเข้าร่วมโครงการ ซึ่งปรากฏว่ามีเกษตรกร สมัครเข้าร่วมโครงการกว่า 200 ราย ศูนย์ฯพิจารณาคัดเลือกเกษตรกร ที่สมัครร่วมกิจกรรมในปี 2565 จำนวน 100 ราย โดยคัดเลือกจาก เกษตรกรโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่เป็นกลุ่มแรก เพราะมีความพร้อมอยู่พอสมควรแล้ว สนับสนุนปัจจัยการผลิต คือ ดินพันธุ์ดาหลา รายละเอียด 30 ตัน (ศูนย์ฯผลิตดินกล้าดาหลาไว้ 4,000 ตัน โดยการเพาะเมล็ด)

ขยายผลการส่งเสริมการปลูกไม้ดอกเมืองร้อน เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนในพื้นที่

โดยในปี 2566 จะดำเนินโครงการส่งเสริมการปลูกไม้ดอกเมืองร้อน ดังกล่าวอีก 100 ราย เพราะยังมีเกษตรกรที่สมัครร่วมโครงการไว้แล้วในปี 2565 แต่ด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณในการดำเนินการจึงต้องแบ่ง ดำเนินการตามศักยภาพของศูนย์ฯ ที่รองรับได้ในแต่ละปี นอกจากนี้ ศูนย์ฯ ได้มอบเกียรติบัตรให้เกษตรกรที่ร่วมโครงการทุกคน เพื่อเป็นขวัญกำลังใจ ว่าสิ่งที่กำลังดำเนินการนั้นเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งศูนย์ฯ จะได้ติดตามการดำเนินงานของเกษตรกรร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอต่อไป พร้อมวางแผนการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มนี้ในปีต่อไป โดยจะจัดอบรมเรื่องไม้ตัดใบ การจัดดอกไม้สด และ สนับสนุนพันธุ์ไม้ตัดใบ และดาหลาสายพันธุ์อื่นเพิ่มเติม และสำรวจ ความพร้อมที่จะรวมกลุ่มเป็นองค์กรเกษตรกรที่เหมาะสมต่อไป เพื่อให้ ไม้ดอกไม้ประดับที่ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกได้มีการใช้สอยอย่างกว้างขวาง

ศูนย์ฯส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานีพร้อม ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อ ความอยู่ดีกินดี มีรายได้ที่มั่นคง มีความสุขกับครอบครัวและชุมชน

สอบถามเพิ่มเติมและติดต่อเข้าเยี่ยมชมได้ที่ :

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

📍 เลขที่ 292/3 หมู่ที่ 5 ตำบลขุนทะเล
อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี
จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100

☎ 0 7729 7710

✉ aopdh12@doae.go.th

ช่องทางการติดตาม :

📘 ฟีดสวณสุราษฎร์ธานี

📺 ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

🌐 aopdh12surat.blogspot.com

🌐 aopdh12.doe.go.th

📺 ฟีดสวณสุราษฎร์ธานี

กรมส่งเสริมการเกษตร ::::

วิธีการเก็บตัวอย่างดิน

เพื่อตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารพืช

หลักสำคัญของการเก็บตัวอย่างดิน

1. ควรเก็บหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วหรือก่อนเตรียมดินปลูกพืชครั้งต่อไป

2. พื้นที่เก็บตัวอย่างดินไม่ควรเปียกแฉะหรือมีน้ำท่วมขัง

3. ไม่เก็บตัวอย่างดินบริเวณที่เคยเป็นคอกสัตว์หรือบริเวณที่มีปุ๋ยตกค้าง

4. อุปกรณ์ที่ใช้เก็บตัวอย่างดินต้องสะอาด ไม่เปื้อนดินอื่น ปุ๋ย สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช หรือสารเคมีอื่น ๆ

5. ต้องบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับตัวอย่างดินของแต่ละตัวอย่างให้มากที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการให้คำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ยให้ถูกต้องที่สุด

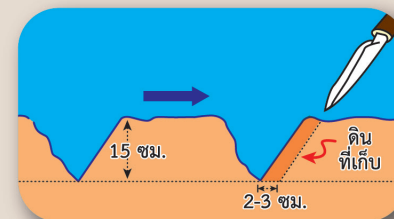
เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บตัวอย่างดิน

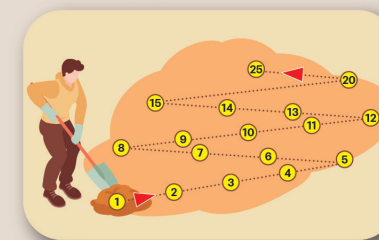
ขั้นตอนการเก็บตัวอย่างดิน

1. ถางหญ้า ถวดเศษพืชออกจากบริเวณที่จะเก็บตัวอย่างหน้าดินออก

3. จุดที่เก็บตัวอย่างดินให้ขุดดินเป็นหลุมรูป V หรือรูปคอกขวาน ความลึกถึงก้นหลุม ข้าว 10 เซนติเมตร พืชไร่ - พืชผัก 15-20 เซนติเมตร ไม้ผล ไม้ยืนต้น 30 เซนติเมตร (ต้นเล็ก 15 เซนติเมตร)

2. **พืชทั่วไป** เก็บตัวอย่างดินกระจายให้ทั่วแปลงในแนวทแยง ประมาณ 20-25 จุด (พื้นที่ไม่เกิน 25 ไร่) **ไม้ผล ไม้ยืนต้น** เก็บในรัศมีทรงพุ่มต้นละ 4 จุด 4 ทิศ จำนวนต้นที่เก็บร้อยละ 10 - 15 ของจำนวนต้นในแปลง

4. แชะดินด้านหนึ่งของหลุมตั้งแต่ผิวดินถึงก้นหลุม ให้เป็นแผ่นหนา 2-3 เซนติเมตร ใช้เฉพาะส่วนกลางเป็นตัวแทนของดิน 1 จุด ใส่ในกระป๋องพลาสติก หรือใช้สว่านเจาะดิน หรือหลอดเจาะดิน

5. เทดินในกระป๋องลงบนผ้าพลาสติก คลุกเคล้าให้เข้ากัน ถ้าดินเปียกตากในที่ร่มให้แห้ง ห้ามตากแดด

6. ย่อยดินเป็นก้อนเล็ก ๆ กองดินเป็นรูปผาซี แบ่งดินเป็น 4 ส่วน เก็บดินไว้ส่วนเดียว ทำซ้ำจนได้ดิน 1 ส่วนหนักประมาณ 0.5 - 1 กิโลกรัม

7. บดดินให้ละเอียดแล้วเก็บใส่ถุง เขียนรายละเอียดของตัวอย่างดิน และนำไปตรวจวิเคราะห์

๗ ศูนย์ขยายพันธุ์พืช 10 แห่ง ทั่วประเทศ

เตือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด ทุกภาคของประเทศ

เฝ้าระวังการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด และโรคน้ำค้างในข้าวโพด

หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm)

เนื่องจากช่วงนี้เป็นช่วงฤดูปลูกข้าวโพดปลายฝน ทำให้ในแปลงปลูกข้าวโพด มีข้าวโพดที่อยู่ในระยะเจริญทางต้นและใบ ซึ่งเป็นระยะที่เหมาะสมต่อการเข้าทำลายของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด ซึ่งเป็นศัตรูพืชที่มีพืชอาหารมากกว่า 80 ชนิด เช่น ข้าว ข้าวโพด ข้าวฟ่าง อ้อย ฝ้าย ทานตะวัน ถั่วเหลือง หนุ่ย และพืชผัก การทำลายข้าวโพดโดยหนอนจะกัดกินผิวใบ ยอด เกล็ดตัวผู้ โหม และฝัก ทำให้ข้าวโพดได้รับความเสียหาย ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Spodoptera frugiperda* JE Smith

รูปร่างลักษณะและวงจรชีวิต

ส่วนบนของหัวหนอนมีแถบสีขาวเป็นรูปตัว Y หัวกลับหลัง และด้านข้างมีแถบสีขาวตามยาวลำตัว ปล้องท้องก่อนปล้องสุดท้ายมีจุดสีดำ 4 จุด รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส หนอนที่โตเต็มที่มีขนาดลำตัวยาว 3.2-4.0 เซนติเมตร ตัวหนอนวัยสุดท้ายจะทั้งตัวลงดินเพื่อเข้าดักแด้ ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืน ปีกคู่หน้ามีแถบสีขาวที่ขอบปีก ผีเสื้อเพศเมียวางไข่เป็นกลุ่มประมาณ 100 - 200 ฟอง ลักษณะกลุ่มไข่มีขนาดประมาณ 1-2 เซนติเมตร วงจรชีวิตของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุดใช้เวลา 30 - 40 วัน ระยะไข่ 2 - 3 วัน ระยะหนอน 14 - 22 วัน ระยะดักแด้ 7 - 13 วัน และระยะตัวเต็มวัย 10 - 21 วัน ตัวเต็มวัยสามารถบินเคลื่อนย้ายระหว่างแปลงและอพยพระยะไกลระหว่างประเทศ หรือภูมิภาคได้

ลักษณะการทำลาย

ผีเสื้อหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด เริ่มวางไข่บนต้นข้าวโพดตั้งแต่ข้าวโพดงอกอายุ 3 - 4 วัน โดยพบกลุ่มไข่ทั้งด้านบนใบ ใต้ใบ และที่ลำต้น หลังจากฟักจากไข่ หนอนขนาดเล็กจะรวมกลุ่มกัดกินผิวใบ เริ่มเห็นรอยทำลายสีขาวที่ผิวใบเมื่อข้าวโพดอายุ 6 - 7 วัน (10 - 11 วันหลังปลูก) ลักษณะเป็นจุดหรือเป็นแถบสีขาว หนอนตัวเล็กที่เพิ่งฟักสามารถกระจายไปยังต้นข้างเคียงโดยปลิวไปกับลม หนอนวัย 3 - 6 เป็นระยะที่ทำความเสียหายมาก โดยกัดกินอยู่ในยอดข้าวโพดทำให้ใบขาดเป็นรู เว้าแหว่ง ยอดกุด ระยะก่อนที่ดอกตัวผู้จะโผล่หนอนจะกัดกินเกล็ดตัวผู้ หลังจากใบยอดคลี่ทั้งหมด ดอกตัวผู้โผล่พ้นใบที่หุ้มอยู่ หนอนจะย้ายไปที่ฝัก กัดกินไหม และเจาะเปลือกหุ้มฝักเข้าไปกัดกินภายในฝัก

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. ไถพรวนและตากดิน เพื่อกำจัดดักแด้ที่อยู่ในดิน
2. คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูก ด้วยสารไซแอนทรานิลิโพล 20% SC (สารกลุ่ม 28) อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อ เมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม วิธีคลุกเมล็ด ใส่สารลงไปในถุงพลาสติกปิดปากถุงให้สนิท ริดสารให้ทั่วถุงแล้วจึงเปิดปากถุง นำเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดใส่ลงไป มัดปากถุงโดยทำให้ถุงพองลม เขย่าให้ทั่ว เปิดปากถุงผึ่งเมล็ดพันธุ์ให้แห้งในที่ร่ม แล้วจึงนำไปปลูก
3. สำรวจแปลงปลูก ตั้งแต่ข้าวโพดเริ่มงอก หากพบกลุ่มไข่และตัวหนอนให้เก็บทำลายทันที
4. ปลอ่ยแมลงศัตรูธรรมชาติ เช่น แตนเบียน ไตรโคแกรมมา แมลงหางหนีบ มวนพิฆาต เป็นต้น
5. ใช้สารชีวภัณฑ์ พ่นด้วยเชื้อแบคทีเรีย บาซิลลัส ทูริงเยนซิส สายพันธุ์ไอซาไว หรือสายพันธุ์ เคอร์สตากี อัตรา 80 กรัมหรือมิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 4 - 7 วัน

6. หากพบการระบาดรุนแรงใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงพ่นทางใบ โดยเลือกสารเคมีชนิดใดชนิดหนึ่ง ตามคำแนะนำผสมน้ำ 20 ลิตร ดังนี้

- สารกลุ่ม 5 สารสไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือ 25% WG อัตรา 10 กรัม
- สารกลุ่ม 6 สารอิมามิกตินเบนโซเอท 5% WG อัตรา 10 กรัม หรือ 1.92% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร

■ สารกลุ่ม 13 สารคลอร์ฟิโนเพอร์ 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร

■ สารกลุ่ม 18 + 5 สารเมโทกซีฟีโนไซด์ + สารสไปนีโทแรม 30+6% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร

■ สารกลุ่ม 22 สารอินดอกซาคาร์บ 15% EC อัตรา 30 มิลลิลิตร

■ สารกลุ่ม 28 สารคลอแรนทรานิลิโพล 5.17% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร

สารฟลูเบนไดอะไมด์ 20% WG อัตรา 10 กรัม

วิธีการใช้สารเคมี

■ อ่านฉลากและปฏิบัติตามคำแนะนำในการใช้ ต้องสวมใส่ชุดป้องกันอันตรายทุกครั้ง ขณะคลุกเมล็ดและพ่นสาร

■ ควรพ่นสารเคมีทุก 7 วัน หรือเว้นระยะห่างตามการระบาดของแมลง โดยให้ใช้หัวฉีดรูปกรวยในการฉีดพ่นและเน้นพ่นลงในกรวยยอดของต้นข้าวโพด ฉีดพ่นในตอนเย็น และสลับกลุ่มสารเคมีทุก 30 วัน เพื่อป้องกันการดื้อยา

■ กรณีคลุกเมล็ด สามารถป้องกันการเข้าทำลายได้ประมาณ 21 วัน และหลังจากนั้นต้องไม่ฉีดพ่นสารกลุ่ม 28

■ กรณีไม่คลุกเมล็ด ให้พ่นสารเคมีทางใบ 1 - 2 ครั้ง ในช่วงเริ่มหอดเมล็ดจนถึง 22 วัน หลังงอก โดยเลือกสารกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ตามคำแนะนำ

โรคน้ำค้างในข้าวโพด (Downy mildew)

เนื่องจากในช่วงนี้มีฝนตก อุณหภูมิต่ำ ความชื้นสูง เหมาะต่อการเกิดโรคน้ำค้างในข้าวโพด โดยเฉพาะในพื้นที่ที่อ่อนแอ เช่น ข้าวโพดหวาน ข้าวโพดเทียน และข้าวโพดข้าวเหนียว การเกิดโรคสามารถพบได้ตั้งแต่ระยะเริ่มปลูก ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

เชื้อสาเหตุ เชื้อรา *Peronosclerospora sorghi*

ลักษณะอาการ

อาการของโรคเกิดได้ตั้งแต่ข้าวโพดเริ่มงอก โดยพบจุดเล็ก ๆ สีเขียวฉ่ำน้ำบนใบอ่อน ต่อมาใบข้าวโพดมีสีเหลืองซีดโดยเฉพาะบริเวณยอด หรือใบกลายเป็นทางสีเขียวอ่อนสลับเขียวแก่ ในเวลาเช้าที่มีอากาศค่อนข้างเย็นและความชื้นสูง มักพบส่วนของเชื้อราลักษณะเป็นผงสีขาวจำนวนมากด้านบนใบ บางครั้งพบยอดข้าวโพดแตกเป็นพุ่ม ต้นเตี้ยแคระแกร็น ข้อถี่ ไม่มีฝัก หรือมีฝักขนาดเล็ก ก้านฝักมีความยาวมาก หรือมีจำนวนฝักมากกว่าปกติ แต่จะไม่สมบูรณ์ เช่น มีเมล็ดจำนวนน้อย หรือไม่มีเมล็ด ข้าวโพดในระยะเริ่มปลูกถึงอายุประมาณ 30 วัน จะอ่อนแอต่อโรคน้ำค้าง

ช่วงเช้าจะเห็นผงสีขาวซึ่งเป็นเส้นใย และสปอร์ของเชื้อทั้งบนใบและใต้ใบ

ต้นเป็นโรค

อาการของโรคน้ำค้าง

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมที่มีฝนตก ความชื้นสูง และอากาศเย็น
2. ปลูกข้าวโพดพันธุ์ต้านทาน เช่น พันธุ์นครสวรรค์ 3 นครสวรรค์ 4 และนครสวรรค์ 5
3. คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เมทาแลกซิล 35% DS อัตรา 7 - 10 กรัม หรือเมทาแลกซิล-เอ็ม 35% ES อัตรา 3.5 มิลลิลิตร หรือโดเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 30 กรัมต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม
4. ในแหล่งที่เคยมีการระบาดของโรคหากพบว่าสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการเกิดโรค ให้เริ่มพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชครั้งแรกเมื่อข้าวโพดอายุ 5 - 7 วัน ด้วยโดเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 20 - 30 กรัมหรือเมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 30 - 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 วัน จำนวน 1 - 2 ครั้ง
5. ถอนต้นที่แสดงอาการของโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก
6. พื้นที่ที่มีการระบาดของโรคควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียนเพื่อตัดวงจรการระบาด

เชื้อสาเหตุโรคสามารถเข้าทำลายได้ตั้งแต่ข้าวโพดเริ่มงอก ซึ่งการพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช หลังจากข้าวโพดอายุ 20 วันขึ้นไป จะไม่สามารถป้องกันกำจัดโรคนี้ได้

หากพบการระบาดของอาการของโรค ให้ดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง หรือสามารถขอคำแนะนำได้ที่เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

กรมส่งเสริมการเกษตร

2143/1 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

www.doae.go.th

